

Naročnina

Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 50 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne prejema. Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 »Čekovni račun: Ljubljana Ater. 10.650 in 10.349 za inserate, Sarajevu št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 2 D, 3 D, 4 D, 5 D,
v uredniškem delu
vrslica po 10 Din
Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

J. Šedivý:

Ukrajinski problem.

Vsa evropska politika stoji pod vplivom diplomatskega boja med Anglijo in sovjetsko Unijo. V tem času je postalo ukrajinsko vprašanje zopet pereče. Kajti usode več kot tridesetmilijonskega in tako probujenega naroda kakor je ukrajinski, ni mogoče trajno rešiti na tak način kakor se je to zgodilo po svetovni vojni. Poljaki so pridružili svoji državi okrog 8 milijonov Ukraincev, Rumunija je dobila Besarabijo in Bukovino s 700.000 Ukrajinci, ruski in deloma ukrajinski boljševiki so zasedli ozemlje, ki ima sedaj kot sovjetska Ukrajina z narodnimi manjšinami 26.720.000 prebivalcev. Boljševizem je sicer zavladal v sovjetski Ukrajini in dal Ukrajincem narodne pravice, ni se mu pa posrežilo zboljševizirati ukrajinskih kmetov in uničiti starega nasprotja med Ukrajinci in Rusi. Kljub vsemu boljševizmu nasprotovanju se vedno bolj razvija ukrajinski nacionalizem, ki teži po popolnoma samostojni, tudi od Moskve neodvisni Ukrajini. Ruski boljševiki dobro vedo, da je Ukrajina najbogatejši del sedanje boljševiške zvezne države in kako ogromno bi izgubila s popolno osamosvojitvijo Ukrajine boljševiška država tudi v političnem oziru. Ruski diplomati se zavedajo nevarnosti, ki jim preti od rešitve ukrajinskega vprašanja. Zato si skušajo zagotoviti predvsem naklonjenost Belorusov, na katere bi se mogli nasloniti Ukrajinci, ker imajo Belorusi in Ukrajinci enake težnje. Tako postane jasno, zakaj je Rusija šele sedaj pridelila beloruski republiki 15.786 kvadratnih kilometrov s 550.000 Belorusi, ki so bili dotlej pod rusko republiko in to kot odgovor na zatiranje Belorusov na Poljskem in kot protest proti zapiranju beloruskih poslancev na Poljskem.

Dočim Moskva s skupupolnostjo deli Ukrajincem kakor tudi drugim narodom narodne pravice, pa si skuša zagotoviti čim več vpliva na vodstvo boljševiške Ukrajine. Moskva se boji zlasti Anglije, ker se ruski politiki zavedajo, da bi sedaj Anglija z vso močjo podpirala poskus odcepitve boljševiške Ukrajine od Moskve. Ukrajinski politiki bi imeli tem večjo oporo v Angliji, ako ne bi zahtevali združitve ukrajinskega ozemlja pod Poljsko in Rumunijo s samostojno Ukrajino tako dolgo, dokler angleška diplomacija potrebuje ti državi. Gotovo ni slučaj, ako so se začele zadnji časi javljati brošure o ukrajinskem vprašanju v angleškem jeziku.

Ni slučaj, če se je vršil turkološki kongres v dobi, ko je začela igrati nova Turčija važno vlogo. Kongres za ureditev beloruskega pravopisa lanskega leta se je vršil v dobi, ko je Poljska začela še krutejšo kakor prej zatirati belorusko narodno manjšino. Kongresi in ekspedicije, ki se bavijo z zdravstvom in prirodnimi vedami, imajo svoje politično ozadje. Prešiniti hočejo ostale narode, zlasti Ukrajince in Belorusce, s spoštovanjem do ruske kulture in boljševiške Rusije, zmanjšati težnje po osamosvojitvi in z odkritjem prirodnih bogastev pripraviti Rusijo za slučaj, da se odtrga od zveze z Moskvo bogata Ukrajina ali pa se vsaj gospodarsko in politično čim bolj osamosvoji.

Moskva se zaveda, da se v Ukrajini nekaj kuha. Kratka poročila glavnega ukrajinskega boljševiškega lista, harkovskih »Visti«, povedo marsikaj, če se te vesti dopolnijo z razlago nepristranskega ukrajinskega dnevnika »Dilo«. Tako je n. pr. »prostovoljno odstopil« ukrajinski komisar za prosveto Šumskij, ki velja za »notorno znanega ukrajinskega nacionalista«. Ukrajinski komisar zunanjih zadev Slihter, ki ga Moskva sumi separatističnih teženj, je prevzel začetkom tega meseca v zunanje-političnem oziru brezposlambni resor poljedelstva. Ni se dal komisarjati ukrajinskih zunanjih zadev Škripniku, kakor se je pričakovalo. On namreč hoče čim večjo gospodarsko in politično neodvisnost Ukrajine od Moskve in gotovo ne bi tolmačil in urejal državnopravnih odnosov Ukrajine z Rusijo v korist Moskve. Bolj kakor doslej pa vzbuja sedaj pozornost, da so višji konzularni in diplomatski uradniki boljševiške Unije skoro sami Rusi.

Zeteti je, da v sedanjem težkem zunanje-političnem položaju Jugoslavija stoji v redne zveze z boljševiško zvezno državo, ki bo pri sklepanju pogodb z Jugoslavijo pač sedaj popustljivejša kakor bi bila pred leti. Pogrešno in usodno pa bi bilo, ako bi gradila Jugoslavija svojo vzhodnoslovensko politiko samo na Ruse in ne bi računala tudi z Ukra-

jinci in Belorusi. Ze sedaj je treba vreči v ogenj drugo železo za slučaj, da bi začeli igrati Ukrajina in Belorusija večjo vlogo, če tudi bi ostali v zvezi z boljševiški republiki. Ukrajina tudi v gospodarskem oziru mnogo bolj dopolnjuje Jugoslavijo ko sama Rusija. Ukrajinska narodna duša in jezik sta južnim Slovanom, zlasti Slovencem, mnogo bližja kot ruska mentaliteta in ruski jezik. Za bodočnost tudi ni brez pomena, da je z italijanskim priznanjem Besarabske romunske meje ves ukrajinski narod dobil istega »pri-

jatelja« kakor Jugoslavija z italijansko-albansko pogodbo. Zavoljo tega pa seveda ne smemo biti manj iskreni prijatelji ruskega naroda.

Zlasti mladina mora posvetiti svojo pozornost ne samo ruskemu narodu in ruski kulturi, kakor to priporoča moj spoštovani g. kritik Mlinar v letošnji »Mladini« št. 4.-5., temveč vsaj toliko tudi Ukrajincem. (P. S. V tolažbo g. Mlinarju si usojam pripomniti, da sem se že eno leto pred njegovim člankom zavzemal v uvodniku belgrajske »Pravde« s polnim podpisom za priznanje sovj. Unije.)

Italija se boji ankete.

Belgrad, 23. marca. (Izv.) Zunanji minister dr. Ninko Perić je na vprašanje časnika-
karjev dal sledečo izjavo:

»V trenutku težke obtožbe v javnosti, da naša država pripravlja vpad v Albanijo, sem v narodni skupščini izjavil, da smo voljni dovoliti anketo celega sveta. Lahko vam rečem, da se je tem mojim besedam pripisovala velika važnost. Zato vam lahko ponavljam, da smo voljni sprejeti anketo, ki jo odredi D. N. kot kompetentno, da preišče albansko in našo mejo in vzame v roke vprašanje o izviri nevarnosti. Ako D. N. ugotovi, da je preti-
las opasnost miru, naj dovoli to anketo.«

Ta Perićeva izjava je prišla v pravem času, kajti dejstvo, da smo pripravljali dopustiti anketo, je vzbudilo splošno zanimanje

in najrazličnejše komentarje. Brez dvoma je že pripravljenost naše države, da kaj takega dopusti, zelo ugodno vplivala na zunanji svet. Pokazala je, da so vesti o naši pripravljenosti za vpad v Albanijo običajne italijanske intrige.

Samoobsebi se razume, da se mora anketa izvršiti obojestransko, tako na naši, kakor tudi na italijanski meji. Brez dvoma je, in vse vesti to dokazujejo, da delajo Italijani velike priprave ob meji. Zato je razumljivo, da je predlog o anketi Italijanom zelo neljub, ker bi se s to nepristransko anketo njihova krivda popolnoma ugotovila in pokazala njihove namere. Različne vesti, ki so se povodom tega spustile v javnost, so brez vsake podlage.

Proračun bo pravočasno sprejet.

PRORAČUN VOJNEGA MINISTRSTVA SPREJET Z VSEMI GLASOVNI ZBORNICE
RAZEN ZEMLJORADNIŠKEGA.

Belgrad, 23. marca. (Izv.) Proračunska debata se nemoteno nadaljuje. Vlada je odločno mišljenja, da je treba proračun sprejeti do 1. aprila in misli, da ima za to po sedanjem poslovanju tudi možnosti. Zato je gotovo, da se bo prihodnje dni napravil načrt, kako bi se mogel do 1. aprila sprejeti sedanji proračun.

Tudi med opozicijo je danes zavladalo veliko milejše razpoloženje. Dosedaj je opozicija že precej popustila od svojega prvotnega obstrukcijskega stališča. Edino radičevci se vztrajajo na tem in pr'javljajo celo vrsto govornikov, da bi preprečili normalno sprejetje proračuna. Danes pa so tudi oni precej popustili. Pri vojnem ministrstvu se niso upali nastopati, marveč so dali samo kratko izjavo, da bodo glasovali za ta proračun. Ta nastop je preračunjen na to, da bi na vsak način prišli zopet v vlado.

Na današnji seji, ki se je vršila dopoldne, popoldne in zvečer, sta bila sprejeta dva proračuna, proračun finančnega in proračun vojnega ministrstva. Nato je prišel v razpravo proračun ministrstva za javna dela.

PRORAČUN FINANČNEGA MINISTRSTVA.

K proračunu finančnega ministrstva so govorili hrvatski federalist dr. Milovan Žanić, musliman Salih Baljić in samostojni demokrat dr. Svetislav Popović. Na popoldanski seji sta govorila zemljoradnik Joca Jovanović in radičevci Trnjar. Nato se je vršilo glasovanje. Vladna večina je proračun sprejela.

PRORAČUN VOJNEGA MINISTRSTVA.

Nato je vojni minister podal dolg ekspozice. V njem je naglašal, da znaša sedanji proračun 2 milijardi 348 milijonov 449 tisoč dinarjev. Od lanskega leta je manjši za 64 in pol milijona. Ta vsota ne samo ni velika, marveč je z ozirom na potrebe vojske zelo majhna. V Franciji znaša vojni proračun 18 odstotkov, v Italiji 28 odstotkov, v Bolgariji 18 odstotkov, v Turčiji 60, v Grčiji 52, v Albaniji 41 in pol odstotkov celokupnega proračuna, naš proračun pa 20 odstotkov. Iz tega se vidi, da naš proračun ne predstavlja vsote, ki je potrebna za mnogobrojne potrebe armade, zrakoplovstva, mornarice in obmejnih čet. Od lanskega leta zmanjšani proračun je dokaz, da varčujemo do skrajnih mej. Rekrutni kontingent znaša 95.000 vojakov in korporalov. Po njegovih navedbah je stanje armade v Sloveniji najboljše, tako glede vojašnic, kakor glede prehrane. Po njegovem mnenju

je potrebno, da se čimprej zgradi zrakoplovno-tehnični zavod, da bo v kritičnih slučajih lahko zasigural našo armado z aeroplani. Mornarije in pomorskemu zrakoplovstvu moramo zasigurati močnejši razvoj. Izdatki za obmejne čete so se povečali, ker so se v zaščito gotovih delov mej, kjer dosedaj ni bilo obmejnih čet, postavile nove čete. To je bila nujna potreba, radi česar se je proračun za obmejne čete nekoliko povečal. Iz vsega navedenega je očitno, da se je predloženi proračun zasnoval na stvarnih in neobhodnih potrebah armade, zrakoplovstva, mornarice in obmejnih čet. Z varčevanjem se je šlo do skrajne meje. Poslanec prosi, da proračun sprejmejo. Istraži prepričanje, da bo naša armada na višini svojih starih, slavnih in sijajnih tradicij in da bo opravičevala naše žrtve in naš trud ter nade, ki se nanjo polagajo za obrambo domovine, ako bi se nas drznili kdorkoli napasti.

Tej izjavi je sledilo burno odobravanje. Kljub predlogu, da bi se takoj glasovalo, je govoril Žanić, nato pa je v imenu Radičevega kluba Ivan Pucelj izjavil, da bodo radičevci glasovali za proračun, češ, da je zunanji položaj težaven in da imajo polno zaupanje v našo armado. Ta izjava se je sprejela z burnim ploskanjem.

Zemljoradnik Moskovljević je napadal posamezne častnike, češ, da postopajo z vojaštvom tako, kakor bi ne smeli. Radi te izjave je prišlo do protestov od celokupne zbornice, tako da je moral predsednik sejo prekiniti.

Nato je poslanec Milan Grol podal sledečo izjavo: »Izjava narodnega seljaškega kluba predstavlja vprašanje sprejetja tega proračuna kot vprašanja zaupanja armadi in vrhovnemu vodstvu vojske, kar ne odgovarja nobenemu parlamentarnemu gledišču. Skupina Demokratskega združene in samostojnih demokratov smatra za potrebno izjaviti, da se vprašanje tega proračuna, kakor tudi ostalih, predstavlja samo kot vprašanje zaupanja vlad, v katero pa nimamo zaupanja.«

Nato se je vršilo glasovanje. Proračun je bil sprejet z vsemi glasovi, razen Moskovljevičevega. Zbornica je priredila naši armadi živahne manifestacije.

PRORAČUN JAVNIH DEL.

Nato je podal minister za javna dela ing. Dušan Sernece obširen ekspozice, o katerem bomo poročali jutri.

DR. LESKOVAR V BELGRADU.

Belgrad, 23. marca. (Izv.) Danes je prišel v Belgrad mariborski župan in predsednik mariborskega oblastnega odbora dr. Leskovar radi zadev oblastne skupščine in mariborske občine. Takoj po svojem prihodu je

obiskal predsednika Jugoslovanskega kluba dr. Korošca ter z njim dolgo konferiral. Tekom dneva je imel v notranjem in zunanem ministrstvu konference radi imovine štajerske dežele. G. župan ostane še par dni v Belgradu, dokler ne dokonča svojih poslov.

Izjava Ljube Davidoviča o Srskičevih poizkusih.

Belgrad, 23. marca. (Izv.) Povodom večerajšnje Pribeževićeve izjave se je Vaš dopisnik danes razgovarjal z Ljubom Davidovičem o tem, kakšno je njegovo stališče k predlogom, ki jih je stavil Srskić. Ljuba David vič je v glavnem odgovoril sledeče:

»Nisem dobil vtisa da bi Srskić delal na ustvaritvi neke ožje zajednice. Prišel sem do prepričanja, da je to star radikalni lov na vse strani. Oni preizkušajo, pod kakšnimi pogoji bi posamezni klubi vstopili v vlado, da bi vedeli, kdo je najcenejši, da bi a potem vzeli. Oni hočejo napraviti licitacijo za ministrske stolice. Tega pa mi nočemo.

Gospod Srskić mi je po g. dr. Kulovec ponudil, da moja stranka vstopi v vlado, da se o tem razgovarjamo. O kakšni zajednici, o kateri govori Srskić, ni bilo besede. Celo pa mi ni bilo rečeno, ali so v vlado povabili še kako drugo stranko. Odgovoril sem, da načelno pristane, ampak da moram še malo razmišljati in se posvetovati s prijatelji. Hotel sem vedeti, ali se radikali razgovarjajo tudi z drugimi strankami. Tako sem se kmalu prepričal, da se razgovarjajo na vse strani. Potem sem se odločil, da se v pogajanja ne spustim, ker sem smatral, da ne bi mogel pristati na sodelovanje z njimi. Videl sem, da delajo s staro taktiko, da lovijo na vse strani, kdo se prej ujame. Če se res razgovarjamo za sestavo vlade, potem je treba povedati, s kom se razgovarjajo in s katero stranko se misli sodelovati. Drugače se vodijo pogajanja za koalicio, drugače za široko koncentracijo. Potrebno je vedeti, s katero stranko bomo sodelovali, da se lahko opredelimo. Vsaj to se mora jasno vedeti. Ne more se istočasno razgovarjati na več strani.«

»Kaj mislite o možnosti ustvaritve parlamentarne zajednice, kakor jo je zamislil Srskić?«

»Zajednice se ne ustvarjajo tako na hitro po želji nekaterih politikov. Za zajednico je treba medsebojnega zaupanja in enodušnosti v važnih političnih vprašanjih. Zajednica se sestavlja po dolgem skupnem delu, ne pa na hitro. Mi smo z JMO sodelovali dve leti, predno smo ustvarili zajednico. Morali smo se v praksi prepričati, če obstojajo vsi pogoji za zajednico. Zajednica se ustvarja, ko se razvijajo za to povoljni pogoji. Teh pogojev pa za zajednico, kakor bi jo želel Srskić, ni. Mi ne vemo, ali sploh obstojajo potrebni pogoji za koalicio.«

»Pa vendar bi lahko sestavili koalicio z radikali.«

»V poslednjem času se zdi, da so se v tej smeri razmere zboljšale. Odvisno je od tega, kdo od radikalne stranke jo sestavlja. Eden to lahko stori, drugi ne more. Kar lahko stori Janko, ne more Marko. Potrebno je, da vzame delo v roke tista oseba, do katere imamo zaupanje.«

»Torej gre za osebnosti?«

»Ne. Ne gre za vprašanje oseb, marveč za medsebojno zaupanje in lojalnost. Če me kdo petkrat opehari, kako bi se mogel šestič z njim pogajati za sodelovanje? Tu ne gre za vprašanje oseb, marveč za sistem. Mi ne napadamo Maksimovića, nego sistem, ki ga izvaja. Zato ne odgovarjam on sam. Zato mislim, da bi bilo potrebno, razširiti obtožbo tudi na predsednika vlade Nikolo Uzunovića. On ravnotako odgovarja za ta sistem.«

»Pa vi se morate razgovarjati s tistim, ki predstavlja radikalni klub, če se želite razgovarjati z radikali.«

Kdo predstavlja radikalni klub? Kdo to lahko pravi? Vi pravite klub, jaz pa pravim, da je to vprašanje.«

AMANDEMENTI.

Belgrad, 23. marca. (Izv.) Finančni odbor je danes nadaljeval razpravo o amandementih. Sprejelo se je večje število amandementov, o katerih smo bili že svoječasno poročali.

POGREB SEKAJSKEGA KNEZOŠKOFA.

v Gradeu, 23. marca. (Izv.) Ob veliki udeležbi z vseh strani se je danes izvršil pogreb sekavškega škofa Schusterja. Pokopal ga je z velikimi svečanostmi kardinal Piffel. Pogreba se je udeležil tudi škof dr. Karlin v spremstvu stolnega kanonika Tomažiča in kanonika Janežiča, škof iz Lince, solnograški škof in sekavski pomožni škof dr. Pavlikowski.

Rim, 23. marca. Bivši poslanec in za don Sturzor glavni tajnik kršćan. ljudske stranke De Gasperi je bil aretiran, ko je ravno hotel odpotovati iz Italije v Jugoslavijo.

Govor dr. Besednjaka v rimskem parlamentu.

ITALIJANSKA VLADA TAJI, DA HOČE RAZNARODITI SLOVANSKO MANJŠINO. — ITALIJANSKA VLADA SE ZARADI MEDNARODNEGA POLOŽAJA BOJI PRIZNATI SVOJO NASILNO POLITIKO NAPRAM PRIMORSKIM SLOVANOM.

V Rim, 23. marca. (Izv.) V debati o proračunu naučnega ministrstva je povzel besedo poslanec dr. Besednjak in v daljšem govoru izvajal, kako postaja sistem nasilnega raznarodovanja pod naučnim ministrom Fedelejem vedno ostrejši in neizprosnejši. Dr. Besednjak je ugotovil, da je bil naučni minister v svojem govoru v zadnji debati o naučnem proračunu zagotovil, da se bo zavzel za slovanske učitelje, ki bi prišli po znanem zakonu o državnem mišljenju uradnikov v preiskavo, da bi se jim ne zgodila nobena krivica. Toda ta izjava ni imela nobenega uspeha. (Minister Fedele nervozno ugovarja in neprestano vpada dr. Besednjaku v govor.) Dr. Besednjak ugotavlja, da so se slovanski učitelji odstavili samo zaradi svojega slovenskega mišljenja in se jim ni dala niti možnost, oziroma priložnost, da na obdolžitve odgovorijo. Govornik ostro obsoja način, kako se je tozadevna ministrska odredba izvršila in obdolžuje zlasti tržaškega šolskega nadzornika, da je brez vsakega obzira nastopal.

Fedele: »Jaz nisem odstavil samo slovanskih učiteljev, ampak vse učitelje v državi, ki so očitovali sovražno mišljenje proti narodu.«

Dr. Besednjak nadaljuje, da se odselej tudi verouk od četrtega razreda naprej poučuje v italijanskem jeziku. »Borba proti slovanskemu jeziku in kulturi se je razširila tudi na druga polja.«

Radi te dr. Besednjakove trditve je nastalo v zbornici veliko razburjenje.

Predsednik zbornice izjavi, da ni res, kar dr. Besednjak trdi.

Naučni minister Fedele se je takoj vzdignil, da odgovori dr. Besednjaku. Izjavil je, da ni resnica, da bi politika vlade merila na raznarodovanje slovanske manjšine. Italija hoče samo v svojih mejah braniti svojo civilizacijo.

Tajil je tudi, da bi se verouk poučeval v italijanski in trdil, da se poučuje v slovenskem jeziku od slovanskih učiteljev. Na srednjih šolah so se celo otvorili slovanski kurzi. Kar se tiče otroških vrtcev, pošiljajo slovanski starši svoje otroke vanje prostovoljno.

Učitelje pa je odpustil samo one, ki so se udeleževali protitalijanskih in protifašistovskih manifestacij.

Italijansko-jugoslovanski spor pred francosko zbornico.

Pariz, 23. marca. V včerajšnji zbornični seji je zunanji minister Briand odgovarjal na socialistično interpelacijo glede italijansko-jugoslovanskega spora. Ob napeti pozornosti celokupne zbornice je izvajal

ZUNANJI MINISTER BRIAND:

Ako bi bil prepričan, da bi mogla javna razprava o dogodkih, na katere hočejo interpelanti opozoriti vlado in zbornico, kakorkoli koristiti stvari in napotiti spor proti onemu koncu, kakor ga vsi želimo, bi bil jaz sam prvi, ki bi zahteval takojšnjo razpravo. Toda ne mislim, da bi to moglo biti koristno. Zato prosim interpelante, da se odpovedo svojemu vprašanju. Morem jih zagotoviti, da se usmerjajo dogodki po normalnejši poti nasproti

zadovoljivi in miroljubni rešitvi.

Francoska vlada je od prvega početka zavzela stališče v prid takoj rešitvi. Brez odlašanja je svelovala tam, kjer je imela vpliv, zmernost in razumnost. Poudarjam, da se je to zgodilo v popolnem

sporazumu z Anglijo in Nemčijo.

Belgrajska vlada je podala v skupščini izredno poštene in zadovoljive izjave, da more mednarodna preiskovalna komisija ugotoviti, da so proti njej dvignjene obtožbe neresnične. Zato upam, da zadovoljiva rešitev ne more izostati. Ne rečem, da se bo dosegla ta rešitev nočjo ali jutri, a znamenito je že, da moremo gojiti tako dobre nade.

Gotovo je v položaju Evrope in sveta še mnogo možnosti za razne nevarnosti; svet je doživel potes, od katerega se še ni opomogel. Kljub temu je napravil mir v teh zadnjih letih velik korak naprej ter se tako okreplil, da ga

grožnja,

pa bodisi tudi diplomatskega značaja ne more na mah spraviti v nevarnost. Ugodni elementi obstoja v sporazumu, ki se je ustvaril med velesilami za sodelovanje, kadar je treba, da se razženo oblaki. Francoska vlada, ki jo preveva živa želja po miru, je vesela, da so se tudi vse druge dežele pridružile za skupno mirovno akcijo.

Socialisti in komunisti

se s temi izjavami zunanjega ministra niso zadovoljili in so viharno zahtevali, da se razprava nadaljuje. Socialistični govorniki so ostro napadali

italijanski fašistovski režim.

Socialist Fontanier je naglašal, da je Briandov optimizem neopravičen in da so se razpravi na logi za vnemirjenje. Čudi se, zakaj se stvar ni takoj izročila Društvu narodov, ker je sednji položaj na Balkanu podoben onemu pred letom 1914.

Komunist Berton si od Društva narodov ne obeta uspeha in zahteva, da naj se zbornica točno obvesti o položaju. Vpraša zunanjega ministra: Ali je res, da se pripravlja

Italija na okupacijo Valone? Kakšne so posledice tiranjskega pakta? Ali je res, da Jugoslavija koncentrirala svoje čete in Italija svojo mornarico? — Govornik ostro napada fašistovski režim v Italiji in izraža končno svoje začudenje, da Društvo narodov ni niti mislilo na to, da bi se takoj pečalo z Albanijo.

Poincare

pripomni, da se Društvo narodov ni pečalo z albanskim vprašanjem, ker je bila to vprašanje že prej rešila poslaniška konferenca.

Vodja socialistov Blum je istotako ostro govoril proti napadalnemu fašistovskemu režimu v Italiji. Rekel je: Sedaj se govori o mirnem poteku dogodka, a še pred 48 urami se je vzporedil velegrozilen diplomatski manever. Nisem z Jugoslavijo, toda prepričan sem, da ne goji nikakih vojnih nakan. Kar se tiče Francije, je v njenem lastnem interesu, da nemudoma odgovori na podtikanja italijanskega tiska, da v Jugoslaviji hujska. Treba je vedeti, da je res pretila nevarnost, da se krši mir in kdo je bil tisti, ki je hotel v Evropi zažgati vojno. Parlament in vlada se morata zavedati nevarnosti, ki jo predstavlja danes fašistovski režim.

BRIAND

ponovno ugotavlja, da razprava ni oportuna in zavrača napade na odgovoren režim, ki ga je sprejela za svojega kaka druga dežela. Da se francoska vlada ni varala, priča dejstvo, da se razvijajo dogodki v ugodnem smislu; a treba je premisliti, da more kaka nepredvidna beseda vzbuditi novo vznemirjenje. Francoska vlada je prepričana, da je v polni meri storila svojo dolžnost.

Francija, Anglija in Nemčija

so zavzele isto stališče in skupni napor tolike važnosti se ne more izjaloviti. Zakaj se ni sklicalo Društvo narodov? Dežela se ne sme vdati iluziji, da more Društvo narodov delati nenadne čudeže. Društvo ima v varstvu pogodbe, ki jamčijo neodvisnost in to je edina stvar, ki se ga tiče. Socialisti govore zgolj s strankarskega stališča. Jugoslovanska vlada natančno ve, kaj ima storiti. Jugoslovanska vlada je v celi zadevi pokazala

najboljše in najpoštenjše ravnanje

in po zaslugi njene zmernosti so dogodki, ki bi bili mogli tudi hujske izpasti, izpadli mileje. Dogodki so krenili na dobro pot. Čemu obvarjati razpravo, v kateri bi mogla ena sama nepredvidna beseda povzročiti konflikt? Morda se bo mogla kasneje vršiti velika razprava o celokupni zunanji politiki, o sedanjih dogodkih odločno odklanjamo vsako nadaljnjo besedo.

Zbornica je Briandove izjave sprejela z velikim odobravanjem in proti glasovom socialistov in komunistov sklenila, da se razprava o socialistični interpelaciji odloži na nedoločen čas.

Sera pristavlja pod naslovom: »Značilni čin ameriške vlade« *tej brzojavki strupeno pripombo, da so bili opomini Washingtona povedani v izdatni obliki. — »Secolo« *prinaša isto vest, in poroča v nasprotju s tem, da je dobila Italija v Ameriki ravno te dni za italijansko paroplovno družbo večje posojilo, kar je znamenje, da Amerika Italiji popolnoma zaupa.**

V Rim, 23. marca. (Izv.) Današnji »Secolo« *poroča, da je belgrajski papeški nuncij odložil svoje potovanje na odhiti v Italijo. List skuša spravljati to v zvezo z italijansko-*

jugoslovanskim sporom in pristavlja tej vesti še poročilo, da je Pellegrinetti dobil nalog, da svetuje Jugoslaviji, naj bo v vsej zadevi umerjena. »Secolo«*, ki je do nedavna liberalni list, se hoče menda s tem prikupiti fašistom, katerim »Secolo« *ni več potreben in ga hočejo ustaviti.**

Rim, 23. marca. (Izv.) Ultrafašistični list »Tevere« *z zadoščenjem ugotavlja, da je jugoslovanska vlada takoj dala zadoščenje radi izpadov Vilderja proti Bodreru. V spor z Jugoslavijo Društvo narodov ne bo poseglo, češ da tu ne gre za italijansko-jugoslovanski spor, temveč le za italijansko ovadbo evropskim velesilam proti Jugoslaviji, ki predstavlja akt najvišje mednarodne morale. Italija je opozorila vse, ki hočejo pogledati v to temno framasonsko jugoslovansko zadevo. Italija je dolžna jamčiti neodvisnost Albaniji in je pripravljena to pokazati ne le na papirju, ampak na licu mesta, če bo to potreba. n*

Angleško časopisje na naši strani.

London, 23. marca. Jugoslovanski poslanik se je oglasil na tukajšnjem zunanjem uradu in imel pogovor z zunanjim ministrom Chamberlainom. Zagotovil je, da v Jugoslaviji ni bilo nikakih mobilizacijskih odredb, ker za to ni bilo nikakega povoda. Sir Austen Chamberlain je svetoval največjo zmernost.

Po splošnem mnenju je pripravljenost jugoslovanske vlade, da se spor razčisti z imenovanjem vojaške strokovne komisije, zelo olajšala položaj. Merodajni krogi so mnenja, da se taka komisija dejansko sestavi in tako spor začasno reši. Na vsak način naj bi komisija, tako menijo tukajšnji krogi, svoje delo razširila tudi na ono stran albanske meje. Ne izključuje se pa tudi misel, da bi se stvar vendarle poverila Društvu narodov.

Na Foreign Officeu se je zglasil tudi nemški poslanik, a kakor se naglašja, samo v informativne svrhe.

Kaos v Šanghaju.

London, 23. marca. V Šanghaju vlada nepopisen kaos, ki se razteza tudi na mednarodno naselbino. Včeraj so se vršili krvavi boji za severni kolodvor, kjer so se bili utrdili šantunški vojaki pod vodstvom beloruskih častnikov. Kantonske čete so kolodvor bombardirale s topovi, nato ga pa vzele z nasokom. Bilo je mnogo žrtev. Kolodvor in več sto drugih poslopij je zgorelo. Plenitve in usmrtnitve so na dnevnem redu.

S severnega kolodvora je pobegnilo 500 šantunških vojakov v mednarodno naselbino. Angleško vojaštvo jih je hotelo zadržati, a zaman. Vnel se je boj, v katerem je padlo 20 kitajskih in 3 angleški vojaki. Sploh vlada v mednarodnem oddelku vsled množice kitajskih beguncev, ki neprestano prihajajo, velika stiska. Moške odklanjajo, le ženam in otrokom skušajo nuditi streho. Mnogi prenočujejo na prostem.

Štrajk se širi; štrajka do 200.000 delavcev. Zasilna pomoč deluje le slabotno. Razsvetljava je omejena. Stiska narašča. V naselbino padajo slepe granate. Ne manjka tajnih hujskačev in pogosto prihaja do spopadov. Isto velja za francosko koncesijo. Vojaštvo je neprestano v najstrožji pripravljenosti.

Šanghaj, 23. marca. (Izv.) Včeraj popoldne so se v kitajskem predmestju Čapaj dogajali burni prizori. Med bitkami na ulicah se je prebivalstvo, predvsem angleški in japonski državljani trumoma odpravljalo v mednarodni del mesta. Po cestah so se drenjali tovorni vozovi, male dvokolnice, avtomobili in najrazličnejša vozila in vse je hitelo iz teh ulic proč. Tudi mestna uprava je šla na roko in dala na razpolago svoje vozove in oklopne avtomobile za spremstvo. Prihajali so v mesto tudi begunci iz zgornje doline Jangtsejkanga. Veliko število ljudi so namestili po bolnicah, drugi pa so našli zavetje pri svojih znancih. Vsled silnega navala se že opaža pomanjkanje živil. V francoskem samostanu v Čapaju so spravili pod streho nad 300 inozemskih otrok.

London, 23. marca. (Izv.) Boji v kitajskem delu mesta so tekom današnjega dneva nekoliko prenehali. Čete severne armade, ki štejejo nad 10.000 mož, so se udele maleštevilni posadki južnih čet. Nad 3000 vojakov šantunške armade je prešlo k angleškim četam,

Ogrska, Italija in Jugoslavija.

Budimpešta, 23. marca. (Izv.) V zunanje-političnem odboru zgornje zbornice je poročal minister Valko o razmerju Ogrske do Jugoslavije in Italije. Večkrat so se že pojavili glasovi, kot bi se Ogrska pri teh vprašanjih nahajala na razpotju, češ, da se mora odločiti za prijateljstvo, bodisi z Italijo, bodisi z Jugoslavijo. Ogrska pa ne stoji pred nikako dilemo. Vsa leta po vojni poskuša živeti z vsemi sosednimi državami prijateljsko. Z Jugoslavijo je Ogrska že sklenila prijateljsko pogodbo in poskuša nadalje politiko sporazuma praktično pokazati tudi v življenju. Obe državi sta sklenili razsodiščno pogodbo in sklenili dogovore radi reškega pristanišča. Obe državi bosta to svojo politiko nadaljevali tudi

Casopisje se brez izjeme postavlja na stran Jugoslavije. Listi ugotavljajo, da je Jugoslavija na konfliktu popolnoma nedolžna in da je Italija zagrešila intelektualno, če ne celo materialno kršitev pogodbe. Angleška javnost napeto pričakuje, kaj bodo odgovorili italijanski merodajni krogi na ostri očetek »Times«, da Italija kljub angleškemu nasvetu ni pritegnila Jugoslavije kot soporoka k tiranskemu paktu.

Mussolini je, tako pravijo tukajšnji krogi, Anglijo in Francijo speljal na led. London in Pariz sta Mussoliniju pač dovolila nekako svobodno gibanje na Balkanu, v pričakovanju vsekakor, da bo porabil svoj vpliv v to, da uresniči na Balkanu drugi Locarno. To pričakovanje je Mussolini popolnoma razočaral in ozlovoljenje v Londonu in Parizu je veliko.

Anketa sklenjena.

Pariz, 23. marca. Briand je zadnje dni neprestano razgovarjal z Londonom in Berlinom radi italijansko-jugoslovanskega spora. Francoski poslanik v Belgradu je prejel navodila, da takoj posreduje pri jugoslovanski vladi. Istčasno je francoski poslanik v Rimu protestiral pri italijanski vladi proti kampanji, ki jo vzpizirja italijanski tisk proti Jugoslaviji in posredno tudi proti Franciji, češ, da slednja hujska Jugoslavijo. — Nemški poslanik je nad eno uro razpravljal z Briandom o možnosti in potrebi sklicanja sveta Društva narodov, ki naj bi podvzel korake v jugoslovansko-italijanskem sporu.

V Pariz, 23. marca. (Izv.) Jugoslovanski poslanik Spalajković se je zedinil z Briandom glede poteka ankete, ki naj ugotovi, če je Jugoslavija pripravljena vpad v Albanijo. Anketa bodo izvedli vojaški atašaji, ki so zastopani v Belgradu. Nemčija pri tem ne more biti udeležena, ker po mirovni pogodbi ne sme imeti vojaških atašajev. Druga vprašanja med Jugoslavijo in Italijo pa se bodo uredila potem neposrednih pogajanj.

ki so jih razorožile. K Japoncem pa je prešlo 1200 mož.

Šanghaj, 23. marca. (Izv.) Snoči so se vršila pogajanja med poveljnikom južnih čet in dosedanjim severnim poveljnikom Piščučenom, v katerih se ta izjavlja pripravljenega, da se preda Kantoncem. V glavnem stanu generala Piščučena je izobešena zastava Kuomintang, vendar pa moštvo šantunške armade o tej akciji Piščučena ne ve ničesar. Nacionalistične čete so danes zjutraj zasedle predmestje Čapaj. — General Čanglungšeg je izdal povelje, da se mora ščititi življenje in imovina inozemcev. Položaj v Šanghaju se je radi prihoda nacionalističnih čet pomiril, ker je vojaštvo vzpostavilo red. Nekaj kitajskih trgovin v Čapaju je zopet odprti. Pri dosedanjih spopadih z mednarodnimi četami je bilo ubitih 100 Kitajcev. Položaj stavkujočih pa se ni še nič spremenil. Vsa mednarodna trgovina je popolnoma prenehala.

Šanghaj, 23. marca. (Izv.) Vse portugalske, holandske, japonske, španske in italijanske posadke so se združile z angleškim vojaštvom. Zasedle so vso mejo mednarodnega dela mesta. Na obrežju stražijo japonske in angleške ladje.

London, 23. marca. (Izv.) Število stavkujočih znaša 160.000. V stavko so stopili tudi kitajski nameščenci pri carinski upravi, katerim so se pridružili tudi poštni nameščenci, tako da je nastal v poslovnem prometu popolen zastoj.

V Washington, 23. marca. (Izv.) Reuterjev urad poroča, da Amerika zaenkrat ne namestila poslati ojačenj na Kitajsko, vendar je pripravljenih 2000 mornarjev v Quandisco (Virginija), kateri bodo za slučaj potrebe odposlani. Ravnotako so v pripravljenosti tri križarke, ki sedaj stoje pred otokom Honolulu. Ameriška vlada napeto zasleduje ves potek dogodkov in bo vse svoje odločitve naredila v sporazumu z Anglijo in Francijo.

Angleški zastopnik pri kantonski vladi.

Šanghaj, 23. marca. Angleška vlada je brzojavno imenovala Basila Newtona, člana tarifarne konference v Pekingju za diplomatskega zastopnika pri kantonski vladi s sedežem v Hankovu.

Nove italijanske hujskarije.

V Rim, 23. marca. (Izv.) Nekateri veliki listi, med njimi »Corriere della Sera« *prinašajo na uvodnem mestu brzojavko poluradne »Agenzie Stefani« *iz Belgrada, ki se glasi: »Doznava se, da so bila pogajanja za doseg ameriškega posojila Jugoslaviji v znesku 30 milijonov dolarjev, o katerem se je te dni razpravljalo, prekinjena in sicer radi vesti o vojnih pripravah Jugoslavije. »Corriere della**

v bodoče. Istotako živi Ogrska ves čas v najboljših odnosih z Italijo, ki je v težkih povojnih časih ponovno dokazala svoje prijateljstvo. V zvezi s to prijateljsko politiko bo v kratkem odpotoval v Rim ministrski predsednik, da stopi v ožje zveze z italijansko vlado. Urečiti bo treba vprašanje glede uporabljanja reškega pristanišča in ogrskega pomorskega prometa na Jadranu. Tudi sklenitev prijateljske in razsodiščne pogodbe pride na vrsto, s čemer se bodo jasno izrazili dobri odnosi med obema državama pred vsem svetom. V debati o tem poročilu zunanjega ministra so vsi govorniki odobraval načela in smernice vladne politike.

»MATERINSKI DAN« 25. marca v hotelu »Union«.

„Najjačji človek“.

Samostojno-demokratski tisk venomer trdi, da se SDS ne ponuja v vlado. Preberite govor Sv. Pribičevića k ekspoziciji ministra za zunanje zadeve. Ves govor ni nič drugega kakor ponujanje v vlado! Vse, kar je govoril Pribičević o zunanjem položaju, je samo uvertura k ponudbi v vlado. Komaj je konstatiral, da je naš mednarodni položaj težak, je patetično vzkliknil, da je v takem položaju treba imeti vlado najjačjih ljudi, s čimer je brez dvoma mislil sebe. To je potem do konca ponavljal z vso zgovornostjo. Dejal je, da se sicer kot strankar boljše počuti v opoziciji, da je pa mednarodni položaj naše države tak, da je pripravljen doprinesiti domovini na oltar težko žrtev, da vstopi v vlado. Brez njega naša država ne bo premagala sedanje zunanje-politične krize in ne bo rešila ne evropskega miru niti narodove časti. Ali je to kaj drugega kakor ponujanje radikalom, naj ga sprejmo v vlado? In še zelo vsiljivo povrh, tako da ni čudno, če je ministriški predsednik Uzunović moral Pribičevića venomer prekinjati. Dočim Voja Marinković ni izrazil debate o zunanje-političnem položaju v kakšne partijske svrhe, je moral Pribičević pokazati, da tudi sprčo najvažnejših državnih problemov ne zna pozabiti nase in na svojo SDS. Je pač Pribičević.

Polemika Srskić-Pribičević

Je zazibala starino »Slovenski narod« v prijetno iluzijo, da bi bili radikali pripravljeni klerikalce zamenjati z vsako drugo stranko, češ: »Srskić je priznal, da je skušal pridobiti SDS za sodelovanje v vladi, bodisi z ali brez klerikalcev. Najbolj značilna pa je izjava dr. Srskića, ki pravi, da je jasno, da brez vednosti in odobrenja strankinega vodstva in predsednika vlade ne bi mogel nikogar vabiti v vlado. Ta izjava v polnem obsegu potrjuje vesti, da so radikali vsak čas pripravljeni žrtvovati klerikalce, ako se jim le posreči, pridobiti za sodelovanje katerokoli drugo stranko.«

Tako dobri naš starina. Pri tem pa je Srskićevo izjavo le on hrabro potveril, kajti v resnici je g. Srskić izjavil, da je njegova akcija bila zamišljena pod pogojem potrebnega soglasja vodstev vseh treh strank in pristanka sedanje zaveznice radikalne stranke, to je SLS, brez katere sporazuma se ne bi mogla poganjanja uradno izvršiti. To je dr. Srskić izrecno poudaril in zato je tudi popolnoma prazna »Narodova« vest, da je napravila Srskićevo izjavo v klerikalnih krogih zelo mučen vtis in da so poslali odnošaji med vladnimi zave n'koma še bolj napeti. Kako pa naj postane o še bolj napeti, ko še sploh napeti niso? Napet je samo »Slovenski narod« jeze, da sedijo klerikalci v vladi in da bodo nemara še dolgo tam sedeli, kar prorokujejo celo sanjske bukve, ki si jih hodi častitljivi starina vsak dan izposojevati pri »Jutru«. In ko bi bila ta klerikalna vlada res tako od danes do jutri, potem bi se »Jutro« gotovo tako strahovito nad njo ne razburjalo, prav gotovo ne, kakor ga poznamo v njegovi siceršnji sigurnosti vsestransko dominantnega položaja SDS.

Beleške

△ Povsod razdiranje. Nov dokaz, da je SDS v razdiranju nedosegljiva, se dogaja te dni v organizaciji prostovoljcev. Organizacija prostovoljcev je v očeh javnosti splošno narodna organizacija, v kateri so članjenj vsi, ki so na solunski, koroški in drugih bojnih črtah tvegali svoje življenje in se borili za našo narodno državo. Samo ta lastnost je potrebna, da nosi kdo naslov prostovoljec. Samo ta označba je vsem članom skupna. Tako mi-

slji in pojmujejo vsi ljudje, le SDS ne. SDS zahteva za vsakega prostovoljca poleg prostovoljske še SDS-izkaznico. Prostovoljci smejo biti samo tisti, ki so člani SDS. Prostovoljska organizacija mora biti bojna četa SDS, če to ni, ni prostovoljska. Kdor ni SDS, ta ne sme biti prostovoljec in če si tega ne da dopovedati, uprizaro časopisje in organizacija SDS gonjo proti njemu. Te gonje je sedaj de-

ležen Milan Pribičević, ki je zapustil brata Svetozarja in vstopil k zemljoradnikom. Dokler je bil pri SDS, je bil oboževani prostovoljski voditelj, sedaj pa SDS po svojih agentih organizira protestne shode in resolucije, ki ga označujejo kot narodno izdajco in škodljivca. — SDS hoče pač, da živi samo ona in da pogrne vse, kar ni SDS. Nacionalizem pa je v tej stranki le predmet najgrše zlorabe.

Kaj se godi doma

† Jožef Prešern.

Dne 23. t. m. je umrl č. g. Jožef Prešern, profesor škofijske gimnazije v St. Vidu nad Ljubljano. Rojen je bil dne 25. februarja 1830. v Smoleni vasi pri Novem mestu. Gimnazijo je dovršil v Novem mestu, bogoslovje pa v Ljubljani. Nato je bil eno leto kaplan v Cerklji, odkoder je odšel na Dunaj študirat modroslovje. od L. 1911. je deloval kot profesor klasičnih jezikov na škofijski gimnaziji v St. Vidu. Svojo službo je opravljal z veseljem in zelo vestno. Mladini je bil obojatoski prijatelj in svetovalec, svojim kolegom pa odkrit in ljubezniv tovariš. Poleg svojih stanovskih dolžnosti je oskrboval več let službo božjo na Šmarni gori. Svojo dolgo in hudo bolezen je prav udano prenašal. Pogreb rajnega gospoda profesorja bo na praznik, dne 25. marca ob 3. uri popoldne iz zavoda sv. Stanislava na šentviško pokopališče. N. v. m. p.

Materinski dan v Ljubljani.

Slovenska kračanska ženska zveza priredi dne 25. marca 1927 ob 8. uri zvečer v veliki dvorani Uniona »Materinski dan« s sledečim sporedom:

1. Orkestralna točka.
2. Slavnostni govor. Govori g. prelat dr. Slavčič, vseuč. profesor v Ljubljani.
3. Zvestoba, Johann Brauns.
4. Arija Tosca. — Oboje poje gđ. Slavka Saksova.
5. Nastop Ůrlie: Pesem slovenskih deklet. Štiri proste vaje.
6. Zborovo petje Slov. glasbenega društva »Ljubljance«.
7. Dve deklamaciji. Gđ. Anica Zalarjeva.
8. Orkestralna točka.
9. Vdova. Gračaninov.
10. Dekle. Niewiadomski. — Obe točki poje gđ. Saksova.
11. Orkestralna točka. — Godbene točke igra dijaški orkester Prosvetne zveze.

Vstopnice v predprodaji v trafikah v Unionu po 10, 5, 3 in 2 Din.

Za popolno vrnitev avtonomnih pravic.

Maribor, dne 23. marca.

Mariborski mesni magistrat je bil hud boj, predno si je zopet priboril avtonomne pravice, ki mu grejo. Vrnili se mu je predvsem obrtni referat in pravica podelitve koncesij za gostilne. Kakor hitro je imelo mesto zopet vrnjeno pravico glede gostiln in javnih lokalov, se je takoj sestavila posebna komisija, ki je začela pregledovati gostilniške prostore z ozirom na snago in higijeno. V primeroma kratkem času se je doseglo s temi pregledovalnimi komisijami veliko in je precejšnje število gostilničarjev preuredilo ter osnažilo krčmarske prostore tako, da se danes lahko imenujejo jedilnice in točilnice.

Kar naenkrat pa je poseglo ravno glede go-

stila vmes veliko županstvo in to na pritisk SDS, ki skuša že od nekdaj ravno pri podeljevanju koncesij kovati zase kapital.

Komaj vrnjena mestna avtonomija je bila po velikem županstvu okrnjena za pravice glede gostiln in se je ta pravica prenesla zopet nazaj na glavarstvo. Pri tem okrnjenju se je sklicevalo tedaj veliko županstvo na nek tozadevni odlok notranjega ministrstva, ki določa, da mestne gostilne in nadzorstvo nad njimi ne spada pod kompetenco magistrata, ampak okrajnega glavarstva oziroma velikega županstva. Odkar pa ima glavarstvo zopet v rokah mestne gostilne, ni bilo niti ene pregledovalne komisije.

SDS je zgubila sedaj odločilno besedo pri velikem županstvu in sedaj bi bil čas in prilika, da se pobriga mestna občina za popolno vrnitev avtonomnih pravic. Pri podeljevanju gostilniških koncesij in pregledovanju krčmarskih prostorov mora imeti glavno besedo mestna občina. Pri gostilničarskem vprašanju gre občini, da deli krčmarske koncesije nepristransko, skrbno v gostilniških prostorih za red ter snago in je odločno proti nemoralu, ki se je žalilob v zadnjem času tako močno razpasla po gotovih mariborskih zakotnih beznicah.

Za red v naših bolnicah.

Maribor, dne 23. marca 1927.

Danes je došlo v Maribor 6 odlokov, s katerimi se s 1. aprilom t. l. odpušta 6 zdravnikov-praktikantov. Vest je povzročila precej vznemirjenja ne-le pri prizadetih, ampak tudi v javnosti.

Absolvirani medicinci imajo v svojih doktorskih diplomah nalog, da morajo pot praktiki v bolnici prakticirati. To se je dozdaj vršilo na ta način, da so ti praktiki dobivali za svoje delo v bolnicah hrano in malo prispevka za življenjske potrebe. Vse ta strošek je znašal v celi državi 5 milijonov dinarjev. Ker v odloku ni rečeno, ali morejo oz. morajo naprej brezplačno prakticirati, je seveda sedaj ta odlok in nasprotju z zahtevo v diplomu. Tudi sicer se ni nikakega navodila, kako in kje naj mladi zdravnik začne s prakso in če bo potem takoj po končanih študijah lahko začel samostojno prakticirati, kar pa je skoro neverjetno.

Zadeva pa je zanimiva in važna tudi za splošno javnost. S tem, da se ukinejo ta mesta v bolnicah, bo potrebno število drugih zdravnikov povečati, s čimer se bo aparat podražil. Poleg tega pa je le v korist splošnosti, da se mladi zdravniki uvedejo v prakso pod strokovnim vodstvom in da krajih, kjer je mnogo različnih slučajev zdravljenja, kar je ravno v bolnicah.

Ta slučaj je pač delo celotnega sistema upravljanja naših bolnic, ki nikakor ni vzoren. Sistem pa se bo izpremenil gotovo v doglednem času, ko bo oblastna skupščina prevzela tudi to skrb nase, če v Belgradu ni mogoče najti za to rešitev dovolj razumevanja. Potem ne bo zadeva naših bolnic nič več tako pereča kot je dozdaj v tej ali še tudi kak drugi zadevi.

Strašna nesreča.

V Veprovu na Hrvaškem se je dogodila nenavadno huda nesreča. 16letna posestnikova hči Marija Gautner je vozila s polja proti domu. Naenkrat se ji splašje konji, deklica spusti vajeti in kliče na pomoč. Divja naglica in odskakanje

voza vrže deklico preko ojnec. Da je nesreča še večja, obvisi Gautnerjeva na ojnici, ker se ji je zapletla obleka in lasje med ročice in kolesa. Voz drvi naprej, kolesa trgajo nesrečnemu dekletu lasje iz glave in jo popolnoma skalpirajo. Ko končno pade truplo na tla in prihite ljudje na pomoč, je deklica že izdihnila.

Nesrečen slučaj iz dobe gorenjskih požigov.

NEVARNA POSKUSNJA KORAJZE PLAČANA S SMRTJO.

Letos pozimi so se pojavili po Gorenjskem najnevarnejši zločinci, kar jih pozna naše ljudstvo, in to so požigalci. — Kljub vsej pozornosti naših oblasti so se požigi ponavljali in to vseh kar na več krajih v eni noči. In na vseh pogoriščih so ugotovili, da je zanečela ogenj zlobna roka — požigalec. Ljudstvo je postalo seveda silno razburjeno in je poseglo končno po samopomoči.

Izbrale so se takozvane nočne straže, pri katerih so morali po go'ovem vrstnem redu sodelovati vsi odrasli moški in pa tudi zanesljivi fantje. Kljub temu pa požigalcev niso zalotili in še danes ne vedo, kdo je požigal. Pač pa se je pri tem pripetilo tudi več nesreč. — Posledici dveh takih nesreč ste se obravnavali včeraj pred senatom deželnega sodišča ljubljanskega.

Prvi slučaj se je pripetil v Križah pri Trzinu, kjer je ustrelil nočni čuvaj čevljar Ludvik Gradšar svojega najboljšega tovariša in več kot petletnega prijatelja Franceta Terana. Usodni slučaj se je pripetil ravno na Sveti večer, kar je še bolj žalostno. Ravno za ta večer so dobili namreč posestniki v Križah pismene grožnje nabite na vrata in okna, da jim bodo požigalci ravno ta večer posebno posvetili pot k polnočnici. Gradšar je občajno, kadar je prišel na vrsto, poslal čuvat kakoga tovariša. To noč pa je šel sam na stražo. S sabo je vzel tudi Flobert-puško, katero si je izposodil od svojega brata. Takrat so imeli zaradi obstojne nevarnosti ljudje dovoljenje nositi orožje, če so imeli orožni list. Pokojni Teran, ki je bil tudi vnet nočni čuvaj, je obljubil par dni pred tem žalostnim dogodkom, da bo on sam preizkušal čuvaje, če imajo kaj korajže. Po Gorenjskem je znana dogodka, ki se je pripetila tudi v radovljiskem okraju. Tam je živel korajžna kmetijska deklica, ki se ni nikogar bala in je strahovala celo fante na vasi. Nekoč je šla kmalu po polnoči — bila je krasna lunina noč — na njivo žet. Njena sestra pa jo je hotela preiskusiti, če je res tako korajžna. Šla je ogrnjena z rjuho proti nji in jo je, ko je prišla par korakov do nje, nenadoma poklicala. Neustrašena žančica se je ozrla nazaj. Ko pa je ugledala belo strašilo, je skočila kot divja proti strašilu in udarila po njem s rjopom. Strah je omahnil in bolestno vzkliknil. Žančica je pristopila k padli, odvila rjuho in ugotovila, da je umorila svojo sestro. —

V drugem slučaju pripovedujejo, in je bilo tudi res o nekem kranjskem »Janezu«, ki je služil pri naših »Janezih« v Celovcu. Ko so mu dali po prvih vojaških vezvah nekoč nočno stražo pri nekem samotnih vratih, ga je skušal njegov stotnik preizkusiti. Tudi ta se je zavl v rjuho in je stopal počasi proti fantu. Ta pa se ni umaknil. Zaklical je trikrat »Stoj!«, in ker stotnik ni obstal, ga je ustrelil v prsa. Tudi ta stotnik je plačal to nevarno preizkušnjo s smrtjo. Umrl je namreč takoj drugo jutro, fant pa je bil oproščen in še celo pohvaljen, češ da je vršil neustrašeno svojo vojaško dolžnost na straži.

No in žrtev podobne preizkušnje svojega tovariša je postal tudi pokojni Teran, ki je bil po izpovedi prič sicer jako dober človek, imel pa je navado, da je rad nagajal. — Tako je šel tudi tisti usodni Sveti večer skušat svojega tovariša. Stisnil je k sebi sukunjč, potisnil klubok do oči, krenil s pota in zavl proti skednju, pri katerem je stražil Gradšar. Ta ga je seveda opazil in mu zaklical: »Stoj!« — Teran pa se je pognal s poti proti skednju. V tistem hipu pa je Gradšar, ki je bil uverjen, da ima pred seboj požigalec, nameril profil neznanca in ustrelil. Teran je omahnil in s klicem »O Marija pomagaj!« je padel. Gradšar, ki je spoznal po glasu svojega tovariša, je prestrašen skočil proti njemu in vzkliknil: »Marija! Francelj ali si res ti!« Nudil mu je prvo pomoč, spravljal ga je s pomočjo došlih, ki so čuli strel, domov, toda vse je bilo zaman, fant je zjutraj umrl. — Ta dejanski stan so potrdile tudi razne priče, katerim je tudi Teran povedal, da bo svojega tovariša preizkusil. —

Po daljšem posvetovanju je razglasil predsednik senata dr. Kaiser sodbo, s katero je bil obtoženi Gradšar oproščen.

Pridobivajte novih naročnikov!

Jos. Lavtižar:

Pot na Sveto Planino.

Tujec, ki zapusti v Zagorju železniški vlak, ima ondodno okolico za nekaj planinski svet. Gorovje s strmimi stenami in skalnatimi vrhovi ga spominja naših gorenjskih krajev. Toda pri pogledu na umazano Savo je konec vse romantike. In ko stopa skozi sotesko mimo še bolj umazane potoka ter gleda peči za kuhanje, apna, ga popolno mine vse navdušenje za pokrajinsko lepoto. Prišel je namreč v kraljestvo premoga in v resno življenja. Cesta je, kakor nanese vreme: ali polna prahu ali polna blata. V okajeni obleki nas srečujejo delavci, ki kažejo z bledeimi obrazi, da si služijo v slabem ozračju tiste mizolostevine dinarje dnevne plače. Druge vidimo, kako prožijo kamenje iz strmin na ravnino. Tukaj čakajo vozovi, da odpeljejo težko stvarino v peči, potem pa kot kuhano blago na kolodvor.

Prijaznejša slika se nam odpre ob koncu soteske. Dolina je razširjena in na mali višini stoji mogočna zgradba z dvema zvonikoma. Pred nami je cerkev župnije Zagorje, ki šteje do 7000 prebivalcev. Dolino zapira na severni strani visok gorski greben, na katerem sem opazil v popoldanskem avgustovem soncu belo pčlico. Marjini dom na Sveti Planini (985 m). Ker leži Zagorje 276 m nad morjem, se moraš dvigniti 709 m višje, da prideš do vrha. Vprašal sem maršikoga, koliko ur je tja gor ter dobil za odgovor: dve uri in pol, tri ure, tri ure in pol. Take cennitve niso zanesljive, glavna reč je namreč, kako hodiš. Najbolje mi je povedal mož, ki me je arečal: »Če boste tako stopali, kakor sem vas videl

od daleč, boste hodili štiri ure.« In prav je imel. Saj v goro ne sme leteti, ali ti je zdravje drago. Ko sem bil kaplan v Trzinu, me je tamošnji sloveči zdravnik Tomaž Pirc svrtil radi prebitre hoje in mi dajal sledeča navodila, ki naj jih vpošteva vsak hribolazec:

»Navzgor stopajte kakor rotarski vol, počasi in umerjen korakov, da ostanete sreci zdravo. Usta imejte zaprta ter dihaite skozi nos. Ako imate tovarišja, ne govorite veliko. Semintja nekoliko postojte in pogledjte nazaj, koliko ste že prehodili. Pri počivanju ne sedajte na mrzla tla. Ne rabite alkohola, da boste vztrajali na poti.«

Od zagorske cerkve pelje cesta navzdol in potem polagoma višje. Kmalu se razcepi na dve strani. Ena drži proti vasi Kotredež, druga bolj na desno. Svetovali so mi, naj grem po desni, ki pa je postajala vedno slabša. Izginila so tudi znamenja z rdečo barvo. Zašel sem. Kot človek v zmoti bi se bil moral držati izreka: »Kjer si naredil napako, tam začni popravilo, ne pozneje. Ako popraviš pozneje, postane majhna zmotna v začetku zelo velika na koncu.« (Parva differentia in principio est maxima in fine.) Kljub temu nisem šel nazaj, temveč s tavanjem skozi goščo in s pleznjem čez ograje skušal dobiti pravo pot. Takih napak je prav veliko v našem življenju, in treba je pokore, da jih popravimo. Končno sem prišel iz gozda na travnik. Poleg steze je bila stara hruška, raz katero so padale z močnim ropotom drobnice na tla.

»Letos je polna« sem nagovoril moža, ki je strcal veje na deblu.

»Bolj kakor druga let« je dejal. »Le poberte kar je rumenih, so sladke.«

Toda ni mi bilo toliko za hruške, kakor za

zamudo na poti.

»To se lahko vsakemu primeri« je rekel mož čisto hladno, ko sem mu povedal, čemu hodim tod okoli. Zlezel je s hruške in šel nekaj časa z mano. Prišla sva na rob, kjer je bil odprt pogled naokrog.

»Ali vidite cerkev sv. Neže in nekaj hiš? To so Prapreče. Pod cerkvijo pojdite na levo. Ko pridete mimo hiš v gozd, pazite na križ, ki stoji v gozdnih samotih. Tam držijo štiri poti na razne strani. Pot na levi od križa je prava.«

Poslovil sem se od dobrega človeka in stopal poleg strmih njiv navzgor. Pa prišla je nova skrb. Po dolinah so ležale sence in vrhove višjih gora so že poljubovali prameni zahajajočega sonca. Nekaj mi je reklo: Danes ne prideš več na Sveto Planino, kje boš prenočil? Dospel sem do male hribovske naselbine. Pri kmetu so pravkar dovršili mlatvo pšenice, ko sem stopil pred pod in vprašal, kako daleč je še do cerkve na Sveti Planini. Povedali so mi, da še eno uro. Toda davno že vem, koliko je ena gorjanska ura.

»Kdo bi šel z mano,« seveda za dobro odškodnino?«

Pogledali so drug drugega in nihče se ni oglašil.

»Pa prenočite tukaj,« je rekla gospodinja.

»Bomo že dobili prostor.«

Sprejel sem povabilo in bil vesel, da me sploh kdo vabi.

Zvečer so imeli priboljšek, ker so srečno spravili žito v kašče. Priseli sem moral tudi jaz k mizi. V začetku mi je nekoliko motilna moja navzočnost, toda kmalu smo si postali domači. Ker je bilo v hiši provroče, so odprli vsa okna, da je

dohajal svež zrak, višji hlapec pa je mahal z muhovnikom in branil muham blizu. Mati je nosila na mizo, oče pa oskrboval gošče s pljačo. Imeli smo tudi muzikanta, ki je sviral na harmoniko in z živahnim taktom izvajal mladino, da se je nekoliiko zavrtela po hiši. Jaz sicer te zabave po celodnevem trudu nisem smatral kot odpočitek, temveč kot nov trud, toda ljudje imajo o plesu druge nazore. Angleški modroslovec John Ruskin pravi: »Človek je ustvarjen — kar zadeva življenje na tem svetu — za delo, trpljenje in veselje. Vsako teh treh ima svojo plemenitost, pa tudi svojo nizkost.«

Ob desetih zvečer sem se poslovil. Domači sin me je peljal po visoki lestvi na vezno kozolec in mi pripravil ležišče v mrtvi, kjer sem premišljeval, kako sem hodil danes in kako bom jutri. Prepriha je bilo na vse strani dovolj, ne doleti drugič kakor bi bil spal na prostem. Na misel mi je prišel izrek župnika Kneippa: »So solti ihr leben!« Naj ima soba še tako velika okna, to ni nič s prostorom v naravi; tudi najvišji strop je prenzik in te le tlačijo v primeri z veličastvom zvezdnatega neba. Ze spanje pri odprtih oknih nam dokazuje blagodejni vpliv svežega zraka.

S prvimi jutranjimi svetlom sem zapustil visoko bivališče. Vse je počivalo, le skrbna gospodinja je že devala vred stvari ki niso bile zaradi sinočnjega večera na svojem mestu. Ker ni hotela imeti plačila, sem se ji iskreno zahvalil.

Sedaj ni bilo nobene ovire več. Le v gozdu, ki ga je včeraj omenil mož s hruške, sem nekoliko bolj uporabil svojo razumnost. Tam je stal križ, poleg katerega so držala štiri poti na razne strani. Izbral sem si pot na levi strani križa. Poprej pa sem še ogledal sv. znamenje, kakršnih je

Dnevne novice

★ **Konkurzni razpis.** Potom okrožnic sta bili razpisani: župnija Komenda in kamniški dekaniji in župnija Topla reber in kočevski dekaniji. Rok za vlaganje prošnje se zaključuje za prvo 15. aprila, za drugo 10. aprila 1927.

★ **Duhovniške izpembe v lavantinski škofiji.** Prestavljeni so gg.: Andrej Stakne, kaplan, iz Selnice ob Dravi na Prihovo; Ignacij Malej, kaplan, iz Vitanja v Jarenino; Anton Medved, provizor, od Sv. Marjete pri Rimskih toplicah kot kaplan v Selnici ob Dravi; Jakob Bohak, kaplan, iz Jarenine za provizorja k Sv. Marjeti pri Rimskih toplicah.

★ **Občni zbor županske zveze v Mariboru** bo v nedeljo 27. marca ob 10 dopoldne v dvorani Zadržne gospodarske banke v Mariboru, Aleksandrova cesta 6.

★ **Za oblastnega kmetijskega referenta** pri velikem županu v Ljubljani v 4. skupini I. kategorije je imenovan g. Franc Černe.

★ **Upokojen** je tajnik pri ravnateljstvu za vođe Levicki.

★ **Prometno ministrstvo** je na intervencijo posl. Sušnika načelno ugodilo prošnji nekaterih železničarjev, ki hočejo v Celju polagati izpit čez dva razreda gimnazije.

★ **Lekarniška koncesija** v Zalcu je podeljena mag. pharm. Bono Karliču iz Maribora.

★ **Jugoslovansko-bolgarska liga v Parizu** bo priredila te dni predavanja po glavnih mestih Jugoslavije. V ta namen je poslala svoja podpredsednika g. dr. Kostova (Bolgara) in g. Božiča (Srba). Tako predavanje o zbiranju južnoslovanskih narodov se bo vršilo prihodnje dni v Mestnem domu v Ljubljani, na kar se sedaj opozarjamo. Predavatelja želita stopiti v stik s predstavniki slovenskih kulturnih organizacij, da tudi tu navežeta stike. Datum predavanja se pravočasno objavi.

★ **Ustanovljene brezalkoholne gostilne!** Vedno se ponavljajo priče, da v nekaterih krajih gostilne nočejo postreči z brezalkoholnimi pijačami, njih uslužbeni se celo zanišljivo izražajo o treznem pokretu, če abstinencije zahtevajo primernega okrepčila. V takih krajih je brezalkoholna gostilna nujno potrebna! Opozarjamo vse zasebnike in društva, ki razpolagajo s primernim prostorom, naj po možnosti osnujejo brezalkoholno gostilno. V knjigi »Alkoholno vprašanje«, ki je ravno kar izšla, najdete vsi zainteresirani točkovna pojasnila z vzorcem prošnje za brezalkoholno gostilno ter prodajo vsakovrstnih gorčih in mrazih jedil. Kdor želi v tem oziru posredovanja, posebno tam, kjer bi se delale kakšne zapreke, naj se obrne na »Sveto Vojsko« v Ljubljani, Poljanski nasip 10, ki tozadevno brezplačno posreduje.

★ **Rezervni častniki za spomenik kralja Petra v Ljubljani.** V ponedeljek zvečer so imeli rezervni častniki izredni občni zbor, na katerem je bilo sklenjeno, da bo volilni ljubljanski pododbor iz svojih sredstev za spomenik kralja Petra Osvoboditelja v Ljubljani 50.000 Din. Ta znesek se bo kril s prispevki, ki jih bodo plačali člani v dveh obrokih letos in prihodnje leto. Ako pomislimo, da so rezervni častniki po pretežni večini državni uradniki in privatni nameščenci, torej pripadniki neimovitih srednjih slojev, moramo priznati, da pomeni njihov prispevek za spomenik občutno gmotno žrtev. Zeleti bi bilo, da slede požrtvovalnim rezervnim častnikom tudi druga društva in zasebniki, osobito pa druga podjetja, ki razpolagajo s tolikimi sredstvi, da lahko prispevajo za spomenik. Zalogini bi bili, ako bi premožnejši sloji pri akciji za spomenik zaostajali za rezervnimi častniki, med katerimi je mnogo takih, ki se z zaslužkom komaj preživljajo.

★ **Za naše izseljence v Franciji** nabira Prosvetna zveza knjige, katere bi rada poslala za piruhe slovenskim delavcem v Lotringiju, Pas de Calais in Entiennes. G. Val. Zupančič, ki pastiruje med ondodnim delavstvom, nam z dne 7. marca piše: »Prejel sem zabo s knjigami in se lepo zahvaljujem darovalcem. Tukaj pride vse prav, ker so slovenske knjižnice revne, ljudje pa radi čitajo. Priporočam se še za napretek. Prosim tudi za note, igre, pesmarice in knjige. Rojaki, spomnite se svojcev v francoskih rudokopih in pošljite pihruhe za nje v obliki knjige na naslov: Prosvetna zveza v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7.

★ **Kdo želi službo v inozemstvu?** Zahteva se znanje petja in orgelj. Primerna eksistenca zagotovljena. Reflektanti naj se zgledajo v pisarni Prosvetne zveze osebno ali pismeno.

★ **Obrtnikom!** Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani si je tudi za letošnji ljubljanski veliceem, ki se bo vršil od 2. do 11. julija, zagotovil primeren razstaven prostor. Da omogoči revnejšim obrtnikom udeležbo na veliceem, bo urad kril razstavne stroške. Obrtniki, ki se nameravajo poslužiti te ugodnosti, naj prigrase najkasneje do 15. maja svojo udeležbo pri Uradu za pospeševanje obrti v Ljubljani, Krekov trg 10, I. kjer dobe tudi vsa natančnejša pismena, oziroma ustna pojasnila.

★ **Naš vojni park.** Pokvarjeni vagoni, ki so leta in leta v celih vrstah po raznih postajah širom Slovenije propadali, so do malega popravljeni in izročeni prometu. Danes čakajo popravi se pokvarjeni vagoni v Zalogu in na Tenu, ki pa bodo v doglednem času zopet poradni saj se njih število od dne do dne krči. Ambulanci vagoni za ljubljansko pošto ravnateljstvo so tudi že prenovljeni in preskrbljeni z električno razsvetljavo. Sedaj sta v popravilu za njia dva štiriesna ambulanci vagona, ki sta nam pripadla od razdelitvene mase avstrijskega voznega parka. Ko bodo popravljeni vsi pokvarjeni vagoni ljubljanskega železniškega ravnateljstva, dobe mariborske državne delavnice v popravilo pokvarjene vagonce od ostalih železniških ravnateljstev. Prvo bo belgajsko železniško ravnateljstvo, ki pošlje pokvarjene vagonce v popravilo v Maribor.

★ **Klie belnih orožniških upokoencev.** Sedentni in potrti živimo že v drugi polovici skoraj pri nobenem ne presega 750 Din, je že tako borna, da moraš pri njej le stradati, vije tega meseca brez pokojnine. Naša plača, sedaj pa še te ne dajo. Nam, ki smo v večni nevarnosti služili preko 30 let in skrbeli za javni mir in red, ne dajo sedaj teh bornih krajcarjev. »Zmanjkalo je kredite«, nam pravijo tovariši, ko hodim dneвно, a vselej zaman spraševam po naši pokojnini. Tare nas skrb in obup. Toliko otrok, pa nimaš skorjice, da bi jim utešil lakoto! »Govec ne da več na upanje, brez kruha pa ne moreš živeti. Ko je bilo iztoženo po dr. Radovanoviču od Državnega sveta, da bi morali dobiti družinski udje orožniških upokoencev, ki so bili upokojeni leta 1922, doklade, smo se veselili, da nam vendar enkrat izplačajo razlike od 8. oktobra 1924 dalje, katerega dne so nam bile ukinjene, sedaj nam pa še mesečne pokojnine ne dajo. Apeliramo tem potom na vse merodajne faktorje, da še pred eventualno katastrofo poskrbijo in se zavamejo za to, da se nam redno izplačuje pokojnina in tudi zaostale razlike, ki nam po zakonu pripadajo. — Eden izmed prizadetih.

★ **Aretacije bankirjev.** Na Reki so aretirali ravnatelja banke in hranilnice za Primorje. Po njegova so aretirani tudi članj ravnateljstva te banke Anton Kozulič in Ivan Kremzr. Aretacije so v zvezi s konkurzom te banke.

★ **Prepoved kina.** Ravnateljstvo sarajevske ženske gimnazije je svojim učenkam prepovedalo obiskovati kino. To je prvi zavod v državi, ki je izdal tako pomenito prepoved.

★ **Ustrelil se je ravnatelj Hrvatske banke v Ljvnu Josip Gjokić.** Vzrok samoumora ni znan.

★ **Goljufija na borzi.** V Zagrebu so aretirali borznega senzala Dragana Vučkoviča, ki je po dosedanjih prijavih policiji oškodoval stranke, s katerimi je bil v poslovnih zvezah, za poldrugi milijon dinarjev. Aretacija je vzbudila v zagrebških poslovnih krogih veliko senzacijo. Vučkovič je prijavil konkurz. Stranke se druga za drugo, javljajo z novimi obremenitvami proti Vučkoviču.

★ **Podpornemu društvu slepih, Ljubljana, Wolfova ulica 12,** so darovali: Posojilnica v Trbovljah 500 Din, Hranilnica in posojilnica v Velikih Laščah 100 Din, Hranilnica in posojilnica v Domžalah 200 Din, Cilenshek M. v Ptuj 100 Din, Matja Bončar v Ljubljani 50 dinarjev, Josip Petkosič v Ljubljani 20 Din, Jernej Serjak v Ljubljani 20 Din, Janko Mlakar v Ljubljani 30 Din, Antonija Koutny v Ljubljani 20 Din, Helena Bavdek v Ljubljani 10 Din, župni urad Mosilj 20 Din. — Vsem darovalcem najpriznanejša hvala! — Odbor.

★ **Pri izseljeniškem komisariatu v Zagrebu** se je vodil postopek o zapuščini pokojnega Williama Zieglerja, umrlega v Ameriki. Pokojnik je zapustil okoli 13 milijonov dolarjev in se je radi tega prijavilo mnogo interesentov. Da si posamezni Zieglerji in ostale osebe ne bodo delale zaman stroškov in da ne bi nadlegovale pristojnih oblasti, se objavlja, da je zapuščinski postopek dovršen in da je pokojni William Ziegler zapustil v poroki svoje imetje sinu Williamu mlažjemu v Newyorku kot glavnemu dediču, soprogi in še nekaterim upravičencem. Prepis oporoke se lahko dobi pri izseljeniškem komisariatu v Zagrebu, Kamenita ulica 15.

★ **ITO — zobna pasta** najboljša.

★ **Pri pokvarjenem železcu, motenju v črevesju, slabem okusu, glavobolu, mrzlici, zaprtju, bruhanju in driski** učinkuje že en korarec naravne »Franz-Josef«-grenčice zanesljivo, hitro in ugodno. Znameniti strokovni zdravniki izpravičajo, da se »Franz-Josef«-voda za z jedjo in pijačo preobložena prebavila izkaže kot prava dobrota. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

★ **Angleške prevode in iz drugih tujih jezikov ali v te oskrbi ceno in hitro:** dr. Ivan Černe, Gospodarska pisarna, Ljubljana, Miklošičeva 6, poslopje Ljudske posojilnice.

★ **Ribiške priprave, orožje in streljivo,** lovske potrebščine ter vsa popravila pri puškarju F. K. Kaiser, Ljubljana.

Ljubljana

★ **Sobotna akademija »Borbe«** bo jako zanimiva. Na programu bo petje kvarteta »Borbe«, godba, govor, deklaracije Anton Vodnikove pesmi in drugo. Akademija se prične ob pol devetih. Vstopnine ni. Vabljeni vsi!

★ **Ljubljana.** Drevi ob 8 vaja mešanega zbora. Vaja je za vse pevke in pevce strogo obvezna, ker nastopi pevski zbor jutri, v petek z nekaterimi točkami pri prireditvi v »Unionu«.

★ **Pogreb gospe Minke Jelačinove.** Včeraj ob 4 popoldne se je vršil iz hiše žalosti na Emonski cesti pogreb pokojne gospe Minke Jelačinove. Pogreb je dokazal vso priljubljenost in položaj, ki ga je pokojnica zavzemala v naši družbi. Pogreba so se poleg imponentnega števila občinstva udeležili skoro polnoštevno naši gospodarski krogi ter odlični predstavniki naše javnosti, društev ter

raznih gospodarskih, javnih in drugih korporacij. Pokojnico so položili k večnemu počitku v rodbinsko grobnico pri Sv. Križu.

★ **Telovljna akademija Jugoslovanske orlovske zveze** se bo vršila v nedeljo 3. aprila ob osmih zvečer v velikih dvorani hotela Uniona. Sodelovala bo godba dravske divizije pod osebnim vodstvom višjega kapelnika g. dr. J. Čerina. Vstopnice se bodo dobile od sobote 26. marca dalje v trafikah hotela Uniona in v orlovski podzvezi v Ljudskem domu.

★ **Draštveni sestanek »Svete Vojske« in dramatičnega odseka** se vrši danes ob 20 v glasbeni sobi meškega učiteljskega. Na dnevnem redu je: 1. Recitacija gđne Rovano »Žrtev prokletstva« (Fr. Kolenc), 2. prvi del predavanja s skoptičnimi slikami, Predava g. Lindič; 3. Debata. Vabljeni vsi, ki bi radi spoznali pravo lice laži-tolažnika in največjega sleparja — alkohola. — Vstopnine ni.

★ **Počastite spomin svojih mater** na materinskem dnevu na Marijin praznik v Unionu ob osmih zvečer!

★ **Občni zbor podružnice Jugoslovanske Matice** za kolodvorski okraj se vrši nocoj ob 7 zvečer (v slučaju nesklepnosti ob 8) v Akademskem domu, Miklošičeva cesta 5, z običajnim dnevnim redom.

★ **»Edinost«, organizacija mestnih uslužbencev,** naznanja, da se za nocoj napovedani sestanek preloži. — Odbor.

★ **Poštni dom.** V soboto 19. marca se je vršil redni občni zbor Poštnega doma, r. z. z. o. z. v Ljubljani v Mikličevi restavraciji v Kolodvorski ulici. Po društvenem poročilu je bilo ob koncu lanskega leta 545 članov v 1284 deleži. Vseh reelnih dohodkov je bilo 7806.35 dinarjev, vseh reelnih izdatkov pa 4064.20 Din, tako da izkazuje poslovno leto 3741.15 Din dobička. Glavnica je znašala 89.750.35 Din. — K zadruzi je letos pristopila med drugimi tudi krajevna skupina Osrednjega društva nižjih uslužbencev v Mariboru s 50 deleži. Letošnje poletje bo zadruga priredila efektno letorijo, ki bo, ako uspe, kar se vsekakor pričakuje, glavnico znatno povečala. Za predsednika je bil izvoljen Fr. Marinišek, za podpredsednika Joško Campa, za blagajnika Vinčo Slamič, za tajnika pa Ivan Stanič.

★ **Tombola.** Osrednje društvo nižjih poštnih uslužbencev Ljubljana priredi, kakor običajno vsako leto, tudi letos svojo veliko tretjo dobrodelno javno tombolo v korist onemoglih bolnim članom, vdovam in sirotam. Prosimo tudi letos blagohotne naklonjenosti slavnega občinstva. — Odbor.

★ **Gremij trgovcev** obvešča članstvo, da je računski zaključek za leto 1926 vsakemu členu v gremijalni pisarni na vpogled. — Načelstvo.

★ **Člani radio-kluba** se opozarjajo, da bo klub sprejemal danes čeli dan akumulatorje vseh vrst v polnitev. Tisti člani, ki imajo članarino plačano do tekočega meseca naj izročijo akumulatorje oskrbniku velesejma g. Logarju. Člansko izkaznico je treba prineseti s seboj.

★ **Samoumor vojaka.** Včeraj proti jutru se je v belgijski vojašnici ustrelil neki vojak z vojaško puško v glavo, da je bil takoj mrtev.

★ **Pobalinstvo.** Na vogalu Prsojne ulice in Kette-Murnove ceste ima trgovino s specerijskim blagom T. Marinko. Nekdo pa mu je v noči na sredo z apnom pomazal zid in firmo nad trgovino.

★ **Nesreča.** Na Selu se je pripetila v ponedeljek popoldne nesreča. Ključavničarske

Za izlete

Vam izgotovi moderne sportne obleke za dame in gospode iz krasnega sportnega blaga najelegantnejše in poceni tvrdka

DRAGO SCHWAB — Ljubljana.

veliko postavljenih ob mejah in razpotjih naše domovine. Nobenega predmeta niso kiparji nikoli upodabljali kakor Kristusa na križu. Tudi slovenski samouki so izrezljali z boljšim ali slabšim uspehom marsikako sv. razpelo. Ni lahka stvar, predstaviti obraz in anatomsno sestavo telesa v kolikor mogoče dovršeni obliki. V tem oziru najbolj slovi španski kipar Martinez Montañez († 1649). Ta je izrezljal Kristusa na križu, ki ga častijo v nadškofijski cerkvi v Sevilji na Španskem, a tako umetnostnim čutom, da ga dosedaj še menda ni nihče presegel v ti stroki.

Kot zgodovinsko posebnost omenjam neko drugo Kristusovo podobo, ki sem jo videl v vatikanskem muzeju v Rimu. Med sijajnimi predmeti visi na steni pri oknu majhen križ iz črnega lesa. Menda ga opazi le malokdo, ker gledajo ljudje rajši zlate in srebrne stvari, ki mamijo oko. Na križu je naslikana Kristusova podoba s krvavimi sledovi po telesu. Pod križem sem čital sledeči napis v latinskem jeziku: »Ta križ je držal v roki francoski kralj Ludovik XVI., ko mu je v Parizu 21. januarja 1793. ob desetih dopoldne guilotina odsekala glavo.« Je li mogoče, da sega človeška hudobija tako daleč? Jakobinci in krvoločna zver Robespierre so križali: »Smrt je zaslužila — kakor so križali Judje pred Pilatovo hišo. V francoskem narodnem konventu je bilo takrat 721 postancev. Kljub vsemu strahovanju jih je glasovalo le 361 za kraljevo smrt, 360 pa zoper. Odločil je torej en sam glas Ludovikovo grozno usodo. Nedožnega kralja je spremljeval na morišče duhovnik Edgeworth in mu dajal poljubovet križ, ki je hranjen sedaj v vatikanskem muzeju in mu zaklical, ko je padla na glavo sekira loputnica. »Sin svetega Ludovika, povzdigni se v

nebesa!

Prišel sem do lesene hiše, ki je čepela sredi gore. Pred hišo je stal mož in zamišljeno gledal v globoko dolino proti Trbovljam. Obleden je bil le v srajco in hlače, sicer pa ni imel ne pokrivala in ne obutve. Na moj pozdrav je odgovoril tako hladno, da sem mislil iti kar dalje. Sodil sem, da ga morijo skrb in da premišljuje, kaj bi danes delal, ker je bilo še pred šestimi uro jutraj. V bližini stare hiše je stal novozgrajeni štiristranski zid, pokrit z deskami.

»Tu delate nekaj novega« sem pripomnil. Pogledal me je bolj prijazno, menda zato, da bi našel sočustvo pri tujem človeku.

»Da, delati sem mislil majhno hišo za otroke, sedaj pa ne morem naprej. Zidarji so ustavili delo, ker jim niso mogli več plačevati. Čakam boljših časov, ki jih pa menda ne bo. Velikokrat hodim žalosten okrog zidovja in si pravim: »Da bi ga vsaj ne videl! Čemu sem začel, ko ne morem dokončati.«

»Pa menda ni tako hudo« sem mu rekel ne toliko iz prepričanja, temveč da bi reveža potolažil. »Nova hiša bi vam lahko pogorela in še staro poleg nje, ali bi jo zapravil sin, če bi slabo gospodaril. Saj poznate pravico: »Starši zbirajo, otroci zapravljajo, vnuki stradajo. Ni nesreče, da bi ne mogli iz nje izvajati kaj dobrega.«

Zmajeval je z glavo, kakor bi bila moja opazka neumestna.

»Prašal bi vas še: Čegava je ta njiva pod hišo?«

»Moja« je odgovoril.

»In ona nad hišo?«

»Tudi.«

»Imate kaj gozda?«

»Ne veliko.«

»Torej ste posestnik, čeprav ne imovite. Ako ima vsa suha zemlja 136 milijonov kvadratnih kilometrov površine, in ako je veliko milijonov ljudi brez vsega zemljišča, se morate vendar zavesti, da vi niste med tistimi, ki nič nimajo, temveč vas je Bog postavil za gospodarja tegale prostora pod Sveto Planino. Vse zemljišče pod hišo in nad hišo je vaša osebna last. Tudi v globlini, če kopljete v zemljo, je vse vaše in v zraku, če hišo dvignete v deset nadstropij, je vse vaše.«

Mož je spoznal, da res ni tako reven, kakor si je domišljeval. Spremljal me je precej daleč, veliko govoril in se vesel vrniti domov.

Tačas je jutranje solnce pogledalo izza gora in razlilo svoj čar po prirodi. Povsod svetloba in veselje. Ko stopaš v prijetnem vzduhu po rosnatih tratah ali skozi gozdi, ne moreš vredno ceniti dobička, ki ga imaš od takega sprehoda. Prvič telovadiš z gibanjem rok in nog, kar je velike vrednosti za osveževanje mišic. Drugič uživaš sveži zrak, ki je izmed vseh potrebščin najbolj potrebna, ker je zračni kisik glavni pogoj vsemu življenju. Tretjič imaš pred seboj vedno nove prizore, ki ti jih nudijo mati narava povsod, najbolj pa na gorskih vrhovih.

Fant, še ti pridi pomagati! sta klicali dve ženski dečki, ki je pasel krave v bregu. Imeli sta dolgi palice v rokah in mahali z njima po smreki pri ograji. Sedaj je prišel še fant, da bi vsi trije uničili sovražnika.

Ta škodljivček je vpila ena, saj bi mu že privoščila, če bi grizel jabolka po vrsti, kakor jih mi, pa iz vsakega pozoblje samo peške in ga potem vrže proč. Le mahaj fant, da ga dobimo.«

Precej visoko je mirno čepel za smrekovim deblom poln in le včasih nekoliko pomigal z repom. Zavarovan kakor v trdnjavi je menda vedel, da ga ne doseže nobena palica.

»Kako ljubka živalica!« sem rekel mimo grede.

»Nič ljubka« je bil odgovor. »Vsa jabolka nam bo uničil, preden bodo zrela. Le pogledite, koliko jih leži po tleh.«

Oči vseh gledajo v Tebe, o Gospod, in Ti jim daš hrano o pravem času. Ti odpri svojo roko in napolni vsako žival z blagoslovom — tako sem molil s kraljevim pevcem in tem živalim prištevati tudi polha, ki je z živalskim odsevom gledal z višine. Še od daleč sem slišal otepanje s palicami in želel preganjancu stanovitnost do konca v varnem zavetju. Saj ni tak škodljivec. Profesor Franc Erjavec, ki je opisal vse škodljive živali od medveda do najmanjšega mrčesa, nikjer ne omenja polha.

Zadnji oddelek pota na Sveto Planino je bil sam gramoz in na obeh straneh gošča, iz katere nisem videl nikamor. V takem kraju gleda človek v lastno notranjščino. Če hočeš biti prav doma, le poglej v samega sebe in videl boš toliko zmot, da boš sodil tudi druge ljudi milejše.

Obstal sem pri drevesu, na katerem je visela slika z žalostno zgodbo. Na tleh je ležal mož s krvavo glavo in poleg njega velik kamen. Pod sliko je bil napis: »Spominjajte se tukaj nesrečnega, od skale zadetega Joža Grabnarja, umrlega 17. junija 1889.« S kakšno moljo mora leteti kamen v teh strminah! Srečen, komur žvižga mimo glave.

Na vrhu smo, na meji med Kranjskim in Stajerskim. Mežnar je zvonil sedem jutraj, ko sem stopil skozi visoki kameniti portal v cerkev.

Braslovce, Občni zbor podružnice Jugoslovanske Maice sevrši na praznik dne 25. t. m. ob treh popoldne v šoli. Na sporedu je tudi predavanje s skopičnimi slikami. Narodna dolžnost nam vele-va, da čujemo glas Slovencev-trpinov.

V Smartnem pri Ljubi bo na praznik M. B. dne 25. t. m. popoldne ob pol treh v društveni dvorani proslava »Materinskega dneva«. Na sporedu deklamacije, govor in peš. Vabljeni s'arši in vsa mladina. V nedeljo dne 27. t. m. popoldne ob pol treh pa bo misijonsko predavanje s skopičnimi slikami.

Naše dijaštvo

J. K. A. D. »Danica«. V četrtek, dne 24. marca t. l. se vrši redni sestanek »Danice«, ki bo imel značaj debatnega večera. Glavni referent je tov. Hafner, ki bo sprožil razgovor o temi: Naša kat. žurnalistika. Člani, zavedajte se svoje dolžnosti! Gostje vabljeni.

Akademski kongregacija ima jutri na praznik Marijinega Oznanjenja ob četrti na 9 popoldne v frančiškanski cerkvi pri glavnem oltarju svoje mesečno skupno sveto obhajilo. Zvečer ob pol 7 je v marijaniški kapeli ura molitve z blagoslovom. — Ker se bo vršil sprejem novih sodalov še le v maju, vabi konzult kongreganiste in vse katoliške akademike sploh da na naš glavni kongregacijski praznik v čim častnejšem številu pristopijo k sv. obhajilu ter se udeležijo adoracije, da bomo vsaj v teh skromnih misijah proslavili praznik naše nebeske Gospe in Matere.

Cerkveni vestnik

Začetek duhovnih vaj II. vnunje Marijine kongregacije pri uršulinkah v Ljubljani bo drevi ob 19. uri v dvorani, kjer so shodi.

Glasba

Solski koncert Beethovne IX. simfonije. Izvajanje Beethovne IX. simfonije pod vodstvom ravnatelja Polića se je enkrat ponovi in sicer kot solski koncert, namenjen izključno le solski mladini. Prvo no je bil datum določen 26. marca, vendar tehničnih zaprek pa se preloži na april, kar bo ravnateljstvom javljeno potom posebnih dovolov.

Šaf

VELEMOJSTENSKI ŠAHOVSKI TURNIR V NEW YORKU.

Kakor smo poročali, sta v XIX. to je pred zadnjem kolu newyorškega turnirja ostali nekončani partiji dr. Aljehin-Spielmann in dr. Vidmar-Marshall. Nadaljevali sta se v ponedeljek dne 21. t. m. Naval občinstva je bil velikanski — vsaj je vse nesrpno pričakovalo končne odločitve, kdo zasede drugo in kdo tretje mesto. Prvo vprašanje je končno veljavno rešeno. Dr. Aljehin, kateremu v tem velpomembnem turnirju sreča nikakor ni bila mila, je po težkem boju zlomil trdovratni odpor silnega Spielmanna in porazil nasprotnika v 69. poteki. S tem si je definitivno osvojil drugo mesto in — kar je važnejše — vnovič opravičil nade svojih častilcev glede izida gigantskega boja, ki ga ima že letos dobojelevati za svetovno prvenstvo z zmagovalnim Capablancem. Ni pa še padla odločitev glede tretjega mesta. Partija dr. Vidmar-Marshall se je po nadaljnjem 5 turnem boju morala zopet prekiniti. Ugodnejše šanse ima Niemcović, ki ima že 10 točk na varnem, dočim jih ima dr. Vidmar samo 9 in eno se visečo z »zlím duhom« Marshallom katere izid je še popolnoma negotov. Potem pa pride še v poštev zadnje kolo, jutrišnji dan, ko trešiča drug ob drugega Vidmar in Niemcović.

»Zli duh«? — To Marshall li, pač pa eden največjih in najženjalnejših mojstrov, kar jih pozna šahovska zgodovina, četudi tej trditvi navidežno nasprotuje izid newyorškega veltturnirja. Marshall je čudak in nepreračunljiv. Dočim je imel v Cambridge-Springs svojčas smelo, da se je — pred dr. E. M. Laskerjem — vsedel na prvo mesto, se mu je par mesecev kasneje posrečilo, da si je v nekem bolj zobotnem turnirju zmagovalno izvojeval — zadnje (jedva še nagrajeno) mesto!

Evo ga Marshalla v igri — edini turnirski, ki jo je doslej izgubil proti našemu rojaku dr. Vidmarju, »dem gefürchteten«, kakor ga nazivlje »Arbeiterzeitung«.

DAMSKI GAMBIT.

Igra v IV. turnusu newyorškega veltturnirja, dne 14. t. m.

Beli: Marshall — Črni: dr. Vidmar

1. d2—d4 Sg8—f6
2. Sg1—f3 d7—d5
3. e2—c4 c7—c6
4. c4—d5: ...

Priporočeno od dobre tvrdice — Capablanc samega! Vzlic temu je precej dvomljivo, ali ni morda ta zamenjava vendarle nekoliko prezgodnja.

4. ... e6—d5:
5. Sb1—c3 Sg8—c6
6. Le1—f4 e7—e6
7. e2—c3 Lf8—d6
8. Lf4—d6: Dd8—f6:
9. Lf1—d3 0—0
10. 0—0 e6—e5
11. Sc3—b5 Dd6—e7
12. d4—e5: Sc6—e5:
13. Ta1—c1 ...

Dokaj močnejše je bilo 13. Ld3—e2, kar bi posredno ogrozilo Isolanija na d5 — Ahilovo peto v črnem tabornju. Te naj bi se beli držal, ne pa da predčasno napada sovražno damsko krilo zamemarijačjo ogrozeno rezidenco svojega kralja.

13. ... Le8—g4!
14. Te1—c7 Se7—d8
15. Te7—b7: De5—f3+...
16. g2—f3: Lg4—h3
17. Tf1—c1 Sf6—e4!!

To močno potezo je Marshall najbrž prezrl, ko je vzel kmeta na b7. Čudno od Marshalla, ki se sicer nerad bavi s takimi malenkostmi.

18. f3—f4 Dd8—h4
19. Ld3—e4: ...

Ni dobro, pa 19. Dd1—f3 tudi nič ne pomaga sledilo bi enostavno 19. ... f7—f5 in črni ima nadmožen napad (grožnja Tf8—f6—g6).

19. ... d5—e4:
20. Sb5—d4 Ta8—e8
21. Tb7—b5 Te8—e1!

Nekaj za bartojo. Beli je izgubljen.

22. Tb5—g5 Tc1—d1:
23. Te1—d1: h7—h6

Beli se uda.

Spominajte se
Podpornega društva slepih,
Ljubljana, Wolfova 12!

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 20 uri zvečer.

Četrtek, 24. marca: JAZ IN TI. Red A.
Petek, 25. marca: Zaprt.

OPERA.

Začetek ob pol 20 uri zvečer.

Četrtek, 24. marca: Zaprt.
Petek, 25. marca ob 15. uri pop.: AIDA. Ljudska predstava po znižanih cenah.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 24. marca ob 20. uri: VESELA VDOVA.

Ab. B. Kuponi. Znižane cene.
Petek, 25. marca ob 15. uri: DIVJI MOJ Kuponi.
Petek, 25. marca ob 20. uri: GROFICA MARICA. Znižane cene. Kuponi.

Sobota, 26. marca ob 20. uri: MADAME BUTTERFLY. Ab. A.

Nedelja, 27. marca ob 15. uri: VESELA VDOVA. Znižane cene. Kuponi.

Nedelja, 27. marca ob 20. uri: UCITELJICA. Premijera.

Slovenci v Italiji

Bruno Camus imenovan za podestata v Pazinu.

Ministrski predsednik Mussolini je te dni imenoval okoli 250 podestatoz za občine z nad 5000 prebivalci; ostale občine so že prej dobile fašistovske občinske načelnike. Imenovani so bili naslednji: Cerkno: polkovnik Martorelli; Idrija: inž. Caldana; Tolmin: dr. Marsan; Labin: Lazzarini; Buje: Parovel; Koper: De Manzini; Podgrad: Prelazzi; Cres: Petris; Izola: Hrusch; Mali Lošinj: Tarabochia; Motovun: dr. Tomasi; Vrsar: Appolonia; Buzet: Zelto; Pazin: Bruno Camus; Oprtal: Silvestro; Rovinj: dr. Komarek; Umag: Appolonia; Dekani: Mastracchio; Višnjan: Mogibob. Idrijsani so imenovanje inž. Caldana sprejeli z veseljem, ker je novi podestat v Idriji splošno priljubljen. Občinarji v Podgradu in v Pazinu pa so hudo razočarani. Komisar Prelazzi (nekdanj Prelac, pred kratkim še Prelazi) in Camus (nekdanj Kamus) ostaneta na svojih mestih, medtem ko je vsa Istra upala, da se reši teh trdnogov. Prelazzi in Camus sta renegaša, ki mrzita prave Italijane kakor Slovence in Hrvate. Istrani, med njimi tuzi, uvideni in pošteni Italijani so z vso gotovostjo računali na uvidenost vlade; a Rim je zopet nasledel informacijam svojih uradnikov (to se pravi puljskega prefekta) ki so pod vplivom razgizenega Mracha. Ali pa ni morda hotela fašistična vlada s tem imenovanjem potrditi divjanje Prelazza in Camusa proti slovanskemu življu?

Po 12 letih se je oglašil Jožef Bratuž iz Dola pri Čepovanu je dne 8. t. m. prejel od svojega sina iz Rusije pismo, v katerem sin sporoča, da dela v rudnikih, in prosi, naj mu pošljejo dokumente za povratek v domovino. Zadnje pismo je Bratuž pisal pred 12 leti s fronte.

Obnovitev goriske pokrajine. V četrtek se je v Gorici sestal prvič pokrajinski odbor pod predsedstvom prefekta Cassinija. Ta odbor posluje v smislu italijanske zakonodaje in nima niti izdaleka tiste avtonomije kakor avstrijski deželni odbori. Italijanski deželni odbori nimajo zakonodajne pravice in so navadno upravni organi v prefektovih rokah, ki nadzorujejo poslovanje občin.

Imenovanja, napredovanja in upokojitve v armadi.

V pehoti so napredovali: za podporočnika narednik Anon Metelko in Josip Valek, za rezervne kapitane II. razreda poročniki Adolf Ekard, Lovro Hribar in Matko Kumer, za rezervna poročnika podporočnika Josip Valek in Miroslav Krejčik, za rezervne kapitane II. r. poročniki dr. Konrad Smad, Ljudevit Cimperman, Peter Zlatar, Franjo Likar, Ivan Smilaj, Franjo Grafenauer, Josip Čejka in Josip Trpin; za poročnike podporočniki Ernest Ferjančič, Ivo Žižek, Miroslav Zgaga, Alojzij Intihar in Danilo Fon. Za rezervne kapitane I. r. kapitana II. r. Alfonz Lorgner in Adolf Ekard, za rezervne kapitane II. r. poročniki Ivan Roer, Ilija Orel, za rezervne poročnike podporočniki: Marijan Magdič, Ivo Plevnik, Josip Lah, Fortunat Turk, Franjo Vrečko, Anon Gonde in Karlo Dolinaj. Za rezervnega kapitana I. r. kapitana II. r. Otmar Skale, za rezervne kapitane II. r. poročniki Radoslav Bobek, Filip Orel in Anon Rajski, za rezervne poročnike podporočniki: Vojislav Traven, Adalbert Buce, Ciril Osana, Ludvik Burja, Vladimir Slajmer, Gvido Debeljak, Peter Horn, Josip Susteršič, Josip Špendal, Evgen Kovač, Stefan Markovec, Ivan Dolinar, Vladimir Riger, Franjo Suberk, Vekoslav Broza, Milan Končina, Lavoslav Struna, Josip Lavrič.

Pri topništvu je napredoval za rezervnega kapitana II. r. poročnik Franjo Kranjc.

V inženirsko-tehnični stroki so napredovali za rez. administrativne podporočnike naredniki-dijaki Josip Potokar, Ivan Sitar, Janko Dolenc, Ladislav Premelj, Stanko Pirjavec, Milan Lebar, Vladimir Bajuk, Janez Brodnik in Stanislav Očepek.

Pri saniteti je napredoval za rez. sanitetnega poročnika dr. Hinko Kale, za rez. administrativnega poročnika pr. narednika-dijaka Josip Dovgan in Luka Fiala, za rez. kapitana I. r. pa kapitana II. r. dr. Anton Janežič in dr. Valentin Meržol.

V veterinarski stroki sta napredovala za rez. poročnika dr. Vekoslav Zupančič in Anon Mokos, za rez. kapitana II. r. poročnika dr. Fran Zavrtin in Ignacij Slajpah.

V ekonomski stroki so napredovali za rez. kapitana I. r. kapitana II. r. Karlo Koemur in Franjo Manil, za rez. administrativne podporočnike pr. naredniki-dijaki: Gašper Kunc, Anton Cvar, Henrik Veber, Bogdan Sivčev, Rudolf Zanlat, Stefan Kralj, Anton Brence, Janko Cernut. Ma-

tija Erzar, Ivan Glavač, Peter Klemen, Stanislav Kline, Franjo Kokalj, Miroslav Končan, Anton Kostanjek, Josip Košut, Josip Košir, Ciril Kovač, Alojzij Kugovnik, Mirko Lazar, Albin Perkavec, Josip Perme, Josip Peternel, Venceslav Pirnat, Marijan Podmenik, Viktor Prezelj, Franc Rožnik, Anton Skofir, Josip Slak, Ludvik Skof, Anton Slibar, Rihard Trpin, Josko Tomec, Ivan Ulm, Adolf Zajec, Ludvik Zibern, Franjo Dobrila, Tomislav Bedenko, Viktor Gril, Mirko Fuchs, Izidor Hrvat, Robert Vran, Slavko Gros, Karlo Fial, Ivan Gabrič, Ljubomir Frank, Anon Papež, Viktor Kovač, Zvonimir Hirschl, Josip Veber in Josip Križanec.

V aktivno službo so prevedeni rez. sanitetni kapitan I. r. dr. Roman Fedina, rez. peh. kapitan II. r. Ciril Podgornik in rez. peh. kapitan II. r. dr. Franjo Vizjak.

Upokojeni so bivši častniki avstro-ogrške armade polkovnik Josip Kremžar, Milan Oto in Ludvik Sulek, podpolkovniki Mirko Kašaj, Hinko Lapan, Martin Petek in Luka Drčavič, major Alojzij Ogorelec, kapitan Friderik Lešnik, Bogdan Cizek, Erich Černe in Adolf Peče; poročniki: Valentin Jadran in Ernest Faninger, dalje bivši konjeniški major Ludvik Parovc, bivši orožniški polkovnik Ferdo Floršic, bivši orožniški podpolkovnik Blaž Petras, bivši evidenčni oficijal Ivan Gole, bivši oskrb. nadupravitelj Ivan Cvenkelj, bivši vojni kurat vojne mornarice Janko Sečelj in oficijal Narodne obrane Janko Dolar. Nadalje so upokojeni adminisr. kapitan I. r. Jaka Čas, pehot. polkovnik Josip Ridel, podpolkovnika Josip Skala in Emil Knific ter podporočnik art. tehnične stroke Frano Rainer.

P.:

Pred svetovno gospodarsko konferenco.

Pred dvema letoma je sklenilo Društvo narodov skliči svetovno gospodarsko konferenco, da se poklicani zastopniki pri tem vpoštev prihajajočih faktorjev enkrat obširno ra govore o vseh svetovnih gospodarskih vprašanjih. Priprave za to konferenco so se bile kmalu pričele. V pripravljalnem odboru je bil kot zastopnik Internacionalne krščanskih strokovnih organizacij Pauvels iz Belgije.

Konferenca, za katero so se vršile organizacijske priprave skoro celo preteklo leto, se prične v maju. Med tem se je nabral tudi ogromen stvarni material, ki bo podlaga delu in morebitnim končnim sklepom delegatov na konferenci.

Poročevalski oddelki tajništva Društva narodov objavljajo nekaj izvleček iz poročila Mednarodne trgovske zbornice, ki ga je izdelala posebna komisija, ki je imela nalog razglabljanje o zaprekah, ki posebno v povojnem času ovirajo svoboden razvoj svetovne trgovine in gospodarstva. Radi zanimivosti zaključkov, do katerih je prišla ta komisija, se hočemo z njimi približje seznaniti.

Poročilo posega zelo stvarno in še precej objektivno v jedro problema. Služilo bo lahko ne samo kot podlaga za podrobnejše delo konference, ampak bo, če le kako, v njegovem smislu prišlo do končnih sklepov.

Material vsebuje 7 oddelkov, ki obravnavajo sledeča vprašanja: 1. Postopanje z inozemci (uridične in socialne neenakosti). 2. Transportne težave. 3. Prepovedi uvoza in izvoza. 4. Carinsko-tehnična vprašanja. 5. Mednarodne industrijske pogodbe. 6. Finančne težave, krediti, posojila. 7. Kolektivna konvencija za ustvaritev stalnega organa za proučevanje trgovinsko-gospodarskih prilik.

Ze ta navedba priča, kako globoko se skuša problem načeti. Kratak pregled po posameznih oddelkih pokaže tako v svetovni trgovini večjemu trgovcu, kakor tudi znanstveniku teoretiku, da se pri tem res ni pozabilo ničesar, kar danes zavlada ali celo ovira ozdravljenje svetovnega gospodarstva in trg vine.

Predvsem je izražena nujnost, da se uvede kolikor mogoče enotna in liberalna pravna uredba za inozemce. K temu predlogu je predvidenih cel sistem konvencij, ki bi uredile postopanje napram inozemcem. Predlagano je, da se počni listi popolnoma odpravijo in da se uvede popolna svoboda bdiši za začasno ali za trajno bivanje v kaki državi. Vsi tozadevni predlogi gredo za tem, da se sklene testvarna kolektivna pogodba vseh držav pod auspicijami Društva narodov.

Drugi odstavek vsebuje vrsto predlogov za izboljšanje transporta po suhem, na morju in po zraku. Železnice naj skušajo uvesti enotne uredbe in kolikor mogoče enotna in enaka prometna sredstva, predvsem osebne, pa tudi bolj rabljene tovarne vozove. — Glede pomorskega transporta se priporoča ratifikacija pogodb, ki se nanaša na pomorska pristanišča, posebej pa še, da se odpravijo državna trgovska brodovja in da se tudi opusti vsako subvencioniranje in favoriziranje privatnih parobrodskih družb. Dalje se poudarja potreba sklenitve mednarodne pogodbe, ki bi prepreč la mnogokrat dvojno obdavčenje pri pomorskem transportu. — Razpravlja se tudi o zdravstveni in carinski kontroli na mejah, kakor tudi o določbah pedonavskih držav glede prometa na Donavi in pristanišjih. — Glede zračnega prometa se izraža želja, da se mu pusti prosto pot svobodnega razvoja in da se ne i dajajo takoj v začetku kake utesnjujoče dolžbe.

Tretji odstavek govori o sklenitvi konvencije da se odpravijo vse izvozne in uvozne prepovedi. Osnutek, ki ga je napravil gospodarski oddelki Društva narodov, naj bo podlaga tej konvenciji. V nadaljnjem se zahteva popolna svoboda glede uvoza in izvoza surovin.

V nadaljnjem obravnava prešlo tehnično na carinska vprašanja in se predlaga predvsem ratifikacija ženevske konvencije glede poenostavitve carinskih formalitet.

Mednarodne industrijske pogodbe (peti odstavek) je treba vsekakor podpraviiti, ker vključujejo vse uničujočo konkurenco in blagodejno vplivajo tudi na splošnost, ker primeroma še dovoljno vpoštevajo vsestranske interese delavstva, konzumentov in trgovine. Priporoča se, da se tozadevna zakonodaja posameznih držav usmeri in izpelje tako, da se olajšuje sklepanje takih pogodb.

V šestem odstavku se ugotavlja, da je mnogim sedanjim težkočam v industriji in trgovini kriva nestalnost valute. Zato je treba gledati povsod na čimprejšnjo stabilizacijo in se tudi državam stabilne valute priporoča, da v svojem lastnem interesu podpirajo države z nestalnim kurzum pri njihovem stremljenju za stabilizacijo.

Sedmi odstavek vsebuje končno avstrijski predlog, ki ga pa Mednarodna trgovska zbornica stavlja kot svojega in ki gre za tem, da se ustvari pri Društvu narodov nek stalen organ, ki naj nudi delegatom posameznih držav priliko, da konferirajo in študirajo potrebe svetovne trgovine in gospodarstva. Naloga tega organa bi bila izdelovanje osnutkov pogodb in pobijanje sporov in mednarodni trgovini.

Kaj se bo dalo od teh predlogov v krajšem ali daljšem času izpeljati, o tem bo podala svoje mnenje konferenca. Brez dvoma obstojajo točasno tudi nemale politične težave, ki so naravno mnogokrat nasprotno najboljšim nameram na gospodarskem polju. Vsi tedga bi bilo treba pri imenovanju in sesavljanju delegacij za to konferenco paziti na to, da jih ne bodo tvorili sami gospodarski eksperti, marveč, da je treba vse storiti, da se na konferenci sami more pravočasno izlečiti rane, ki jih je povzročila politična razkosanost, predvsem seveda v Evropi. Ako se to zgodi, tedaj ne bo s tem započeto samo smoteno delo na gospodarskem polju, ampak more postati konferenca v resnici nov in resnično pomemben korak k utrditvi svetovnega miru in evropske solidarnosti.

Izpred sodišča

Celo noč sem mislil, kaj sem tožen. No sedaj pa vem. Pravite, da sem ukradel gostilničarju Alojziju Cerarju na Ambrozevem trgu lisnico z nekaj denarja in pa škatlo Zeta-cigarete. Toda gospodje, verujte mi, da to ni res. Kradeljo vedno, zakaj pa ne zaklepate denarja in cigaret. Bog zna, kdo se je vthotapil v gostilno in ga ukradel. Jaz ne, gospodje, to mi lahko verjamete, in res so mu sodniki verjeli in so ga vsled pomanjkanja dokazov oprostil.

Neroden blagajnik. Invalida bandažista Karla B. so osumili, da si je kot predsednik in čbenem blagajnik njihovega Zdrženja za Slovenijo prilastil precejšnjo vsoto denarja, ki ga je imel upravljati. Ko je odbor dovolil članu Novaku posojilo od Zdrženja, se je pa izkazalo, da blagajnik nima denarja. Uvedli so takoj sočno preiskavo in ugotovili, da manjka v blagajni okoli 9000 Din. — katere je mož porabil zase. Tudi knjige so bile zelo pomanjkljivo vodene. Obtoženec je poneverbo odkrito priznal in dejal, da ne ve, kako je od tega prišlo. Imel je trafiko pod Tivoli, kjer mu je bilo nekoč ukradeno za okroglo 3000 Din raznih tobakovnih izdelkov in drugega različnega blaga. In da je pokril to izgubo, je posezel mož po tujem denarju in si vzel posojilo. S tem pa je primanjkljaj vedno bolj raste. Nekaj časa se mu je še posrečilo, da je pokril pri revizijah primanjkljaj s svojim denarjem, toda ko pa je primanjkljaj je preveč narastel, je prišlo do razkritja. Tudi v tem slučaju je vpoševal senat skesano priznanje in pa težke okoliščine, tatvino, bolezen v hiši in drugo in so obodili moža samo na 6 tednov ječe in na povračilo stroškov in škode.

Odmev zadnje porote. Soredniški pošnega šoferja Mandlja pred sodiščem. Pri zadnji ljubljanski poroti je bil obsojen pošni šofer Ivan Mandelj na 18 mesecev težke ječe, ker je ukradel na glavnem kolodvoru iz pošnega avtomobila denarno vrečo, v kateri je bilo 79.350 Din. — Ta denar je nesel Mandelj domov, kjer ga je s pomočjo svojih sorodnikov in žene tudi res prikrikl. Denar je izročil očetu, ki ga je shranil v zavoju v žepu v suknjiču, ki je visel še, ko je prišla policijska kontrola, na steni nasproti postelje. Komisija je preiskala celo stanovanje, trgala celo deske od tal, toda zaman, denarja ni našla, ker ni nikdo mislil, da bo taka vsota denarja spravljena v odprtem žepu suknjiča na stolu poleg obtoženčeve postelje. — Včeraj pa so se zagovarjali pred sodiščem radi prikrivanja odnos. soudeležbe te tatvine Mandeljevi sorodniki in sicer oče kratkega obtoženca Mandelja France Mandelj, kovač na Selu, njegova žena Helena, njihova sinah Amalija Mandelj, roj. Prašnikar in pa njena mati Marija Prašnikarjeva. Po zaslišanju obtoženec je ugotavljal zagovornik, da so delali vsi obtoženci v dejanski zmoti in niso imeli nobenega namena prilastiti si tuj denar. Pri poroti je bil obsojen Mandelj na 18 mesecev ječe. Danasnji obtoženci pa so dobili radi prikrivanja, odnosno delne prilastitve denarja vsak po 18 dni ječe z raznimi poostrihi. Vsi obtoženci so kazni sprejeli.

Neki zelo znan angleški žvižgač pravi, da je najboljši pripomoček za prebavljenje, ako po jedi pol ure žvižgamo.

Sveto pismo v Braille p'savi za slepce obsega 38 knjig in tehta 90 kilogramov.

Koža človeške dlani je 76 krat bolj debela kot pa koža trepalnice.

Neki lekarnar v Camberwelu na Angleskem je potom inserata ponudil vsaki dami, ki kupi pri njem steklenico parfuma, fotografijo najlepše deklice v okolici. Darilo je bilo — majhno ogledalce.

Na japonskih železniških postajah imajo radioaparate z zvočniki, kateri naznanjajo prihod vlakov.

Gospodarstvo

Prof. Jos. Priol:

Razvoj našega sadjarstva in oblastna skupščina.

(Konec.)

Iskati bo nadalje izhoda, kako dvigniti in pospešiti izvoz sadja. Naša jabolka najdejo mnogo priznanja in odjemalcev v južnih delih države, zlasti v Srbiji. S primernim znižanjem železniških tarifov in dosego drugih ugodnosti bi se mogel izvoz proti jugu znatno dvigniti. Vedno pa preostane še znaten kontingent za izvoz v inozemstvo. Naši izvozniki so finančno prešibki, da bi mogli izvažati v večjem, produkcijski odgovarjajočim obsegu. Pomagati si bomo morali z ustanavljanjem sadijarskih združenj, kojih naloga bo organizirati s pomočjo tehnično izvežbane osebe izvoz ter ga postaviti na solidne temelje. Enolito sortiranje sadja in enolito oprema za transport bo pri tem odločilnega pomena. V okvirju združenj ulegemo dobiti s časom tudi kako modernizirati tovarno za sadne konzerve, ki bo našla valed pomanjkanja konkurenčnih podjetij ugodne pogoje za obstanek.

Končno bo delati na pointenzivljenju sadijarskega pouka po deželi. Pred vojno so bili nastavljeni na bivšem Spodnje-Štajerskem in Kranjskem posebni potovalni učitelji za sadjarstvo in vinarstvo. Potovali so iz kraja v kraj ter prirejali predavanja in tečaje. Kot večaki-specialisti so bili v svoji stroki temeljito podkovani in so dosegali jako lepe uspehe. Po preobratu se je ta institucija ukinila in zamenjala z institucijo okrajnih kmetijskih referentov. Kakor je samoposedi simpatično, da je dobilo vsako okrajno glavarstvo svojega kmetijskega strokovnjaka, moramo priznati, da nas to niti zdaleka ne more zadovoljiti. V današnji dobi vsestranske specializacije in diferenciacije leži na dani, da tudi kmetijski večak in najsi bi bil največji genij, ne more obvladati vseh kmetijskih panog v enaki meri ter biti v vseh strokah na višku. Mnogo umestneje bi bilo, da se posveti vsak kmetijski referent le eni, kvečjemu dvema panogama, v katerih je teoretično in praktično najbolj podkovan, delokrog njegovega udejstvovanja pa temu primerno razširi. Na ta način bi dobili za vsako posredno panogo v oblasti po enega ali več kmetijskih referentov-specialistov, ki bi se mogli udejstvovati brez dvoma uspešneje, nego pri dosednji praksi. Namestili bi bilo le prvovrstne učitelje, neglede na formalno izobrazbo in jim dali položaj in plačo, ki je v skladu z važno službo, ki jo vrše med narodom. V vsaki oblasti bi bilo nastavljen najmanj dva ali tri kmet. referente, odnosno potovalne učitelje za sadjarstvo. Poleg redne službe po deželi bi se jim poveril nadzor nad oblastnimi drevnecskimi, vzornimi nasadi in napravami v oblasti.

Pred in prva leta po vojni so se prirejali po kmetijskih šolah sadijarski tečaji za ljudsko-šolske učitelje, sadijarske paznike (oskrbovalce dreve) in druge zanimance. S temi tečaji se je zadnja leta vsled pomanjkanja kreditov dočela prenehala. V ožje delu, da so med mlado generacijo bele vrane oni učitelji, ki so podkovani v sadjarstvu in v stanu nuditi elementarni pouk o tej panogi mladini in kmetovalcem, da manjka nadalje sposobnih delavcev za rez in oskrbo sadnega dreveja, zlasti še obsevnih nasadov, ki večinoma propadajo, bo z zasiguranjem primernih kreditov omenjene težje na novo poživeti in omogočiti.

Ne bilo bi prav, ako bi pozabili našo almo mater, srednjo vinarsko in sadijarsko šolo v Mariboru, ki je poklicana vzgajati mlade pionirje, v kojih rokah bo v bodoče pretežno usoda našega sadjarstva in vinarstva. Ta zavod mora postati zariše znanstvenega in praktičnega udejstvovanja, naša visoka šola za sadjarstvo in vinarstvo, ki bo vplivala z izsledki teorije in prakse blagodejno in oplojevalno na zvišanje produkcije širom domovine. Temu zavodu bo posvečati v bodoče višek pozornosti, da se bo mogel razviti, modernizirati in izpopolniti tako, da bo postal v časom res slovenski in jugoslovanski Klosterneuburg, ki si je znal pridobiti ugled v vseh delih sveta. Pozorja za to so dani, odpraviti je le finančne težkoče in spremeniti način administracije, ki je v sedanjih oblikah glavna ovira vsakega pozitivnega dela.

Produkcija premoga v Sloveniji v januarju.

Ugodna konjunktura v premogarstvu, katere smo bili deležni v drugi polovici preteklega leta je v januarju nekoliko popustila. V rudnikih Slovenije se je v januarju nakopalo 173.108 ton premoga napram 184.746 ton v decembru in 174.075 v novembru preth. l. V primeri s produkcijo v januarju preth. l. je letošnja produkcija v januarju nazadovala sicer le za 5232 ton ali 2.8 odst. in tudi v primeri z predhodnimi meseci je ta pro-

dukcija razmeroma visoka, vendar pa se je oddaja premoga znatno skrhila. V januarju so rudniki oddali le 158.963 ton premoga napram 189.963 t. v decembru. Zaloge so se radi tega — privikrat po 9 mesecih — znatno povečale in sicer za 14.145 ton od 43.840 na 57.985 ton.

Premogovniki so v tem mesecu oddali železnice 84.496 ton (v dec. 97.601 t.), brodarstvu 262 t. (1733), industriji 43.587 t. (47.251 t.), raznim strankam 15.646 t. (20.835 t.); sami so porabili 11.732 t. (13.005 t.), izvozili pa so 3240 t. (7150 t.).

V zvezi z normalizacijo razmer na svetovnem tržišču premora po končanem štrajku angleških rudarjev je izvoz premoga hitro nazadovaval in sicer od 20.237 ton v novembru na 7150 ton v decembru in 2340 ton v januarju.

Tudi število zaposlenih delavcev se je znatno skrhilo in to za 399 na 9432 delavcev. V ostalem je bilo zaposlenih 266 paznikov (200) in 273 uradnikov (279).

Žalostna stašitika. Društvo za zaščito upnikov v Zagrebu objavlja v svojem letnem poročilu statistiko konkurzov, iz katere je razvidno, da smo imeli v l. 1924, torej pred ukinitvijo poravnalnega postopanja, v celih državi 106 konkurzov, leta 1925 je število konkurzov že naraslo na 348, v preteklem letu pa na 832. V prvih dveh mesecih tekočega leta se je to število še pomnožilo, kajti proglašenih je bilo že 200 konkurzov (kar odgovarja za celo leto 1200 konkurzov). Od v l. 1926, proglašeni konkurzov odpade na Srbijo in Črno-goro 460, na Hrvaško in Slavonijo 130, na Vojvodino 118, na Slovenijo 83 in na Bosno in Hercegovino 41.

Poslovanje Hmeljarskega društva za Slovenijo v preteklem letu. Dodatno k našemu poročilu o običnem zboru Hmeljarskega društva prinašamo še nekaj važnih podatkov o poslovanju tega društva v pr. l. Na prizadevanje Hmeljarskega društva je poljedelski minister javil društvu z odlokom od 3. julija 1926, da je voljan ustanoviti hmeljarsko šolo v Savinjski dolini in v to svrhu postaviti v letni proračun 1927-28 4 do 5 milijonov Din, pod pogojem, da prispevajo okrajni in občinski zastopi ter drugi činitelji primerne vsote. Z ozirom na sklepe konference, ki se je vršila 7. junija pr. l. je Hmeljarsko društvo razposlalo vsem okrajnim in občinskim zastopom, kakor tudi denarnim zavodom hmeljskega okoliša tozadevne prošnje. Uspeh ni bil zadovoljiv, zato je društvo urgiralo rešitev nerešenih vlog. Lokalni činitelji bi morali prispevati vsaj 1 mil. Din — obljubili pa so komaj eno petino te vsote. — Ker je Hmeljarsko društvo v preteklem letu prejelo večjo podporo od poljedelskega ministarstva in svrhu pospeševanja kmetjarstva in gojitve dobrih vrst hmeljske rastline, je priredilo poučne shode, ki so bili dobro obiskani. — Hmeljarsko društvo je v preteklem letu stalno obveščalo hmeljarje o stanju nasadov, hmeljski kupčiji itd., poleg tega je v informacijo hmeljskih trgovcev poslalo inozemskim korporacijam obširna poročila. Mnogožana pridelavala hmelja se cenil na okroglo 8000 stotov, ki so zrasi na približno 1000 ha obsega-jočem zemljišču. Do oktobra je bilo prodanega sedem osemn vseh hmelja po različnih cenah (do 120 Din za kg).

Prvo komunalno posojilo plasirano v inozemstvu. Agrarna in komercialna banka je plasirala na londonskem trgu večje število obveznic mesta Osijek. To je prvo komunalno posojilo, ki je bilo plasirano v inozemstvu.

K trgovskim pogajanjem med češkoslovaško in jugoslovijo. Te dni so češkoslovaške gospodarske korporacije prejele listo jugoslovanskih želja, ki naj bi se upoštevale pri sklepanju trgovske pogodbe. Jugoslovanske zahteve se nanašajo skoro izključno na tarifne pozicije za agrarne proizvode. Če se bo material na obeh straneh pravočasno predelal, moremo v teku prihodnjega meseca pričeti z meritornimi pogajanj.

Pospeševanje produkcije pšenice v češkoslovaški. Češkoslovaška poljedelska akademija je sklicala anketo, ki se je te dni vršila v Bratislavi. Obravnavalo se je vprašanje, kako dvigniti produkcijo pšenice v češkoslovaški. Večina strokovnjakov je bila nazirana, da je rešitev tega problema mogoča na ta način, da se dvigne žetveni donos in poveča posejano ploskev v Slovaški. Češkoslovaška uvaža letno 40—50.000 vagonov pšenice. Ta primanjkljaj bi se lahko kril, če bi se produkcija Slovaške dvignila za 60 odstotkov. To je mogoče doseči, če se žetveni donos poveča za 7 meterskih centov na hektar. Tako povišanje je pri zboljšanju produkcijskih metod mogoče. Znatno povečanje produkcije je tudi mogoče doseči potom obsežnih melioracij. V resoluciji ankete se naglašajo, da mora Češkoslovaška podvzeti širokopolezno akcijo, po vzgledu Italije in svrhu povečanja obdelane ploskve in povečanja žetvenega donosa. Anketa smatra državno podporo v tem cilju za najrentabilnejšo investicijo.

Borza

Dne 23. marca 1927.

DENAR.

Zagreb. Berlin 13.52—13.55 (13.52—13.55), Italija 261.34—263.34 (258.20—260.20), London 276.20—277 (276.15—276.95), Newyork 56.75—56.95 (56.75—56.95), Pariz 222.75—224.75 (222.08—224.08), Praga 168.30—169.10 (168.30—169.10), Curih 10.94—10.97 (10.94—10.97).

Curih. Belgrad 9.13 bl. (9.13 bl.), Budimpešta 90.70 (90.70), Berlin 123.38 (123.375), Italija 22.92 den. (23.68 den.), London 25.255 bl. (25.254 bl.), Newyork 520 bl. (520.06 bl.), Pariz 20.365 d. (20.36 den.), Praga 15.40 (15.40), Dunaj 73.15 (73.15 bl.), Madrid 92.30 den. (91.50 den.), Bukarešt 3.10 (3.10), Sofija 3.76 (3.76 bl.), Varšava 58 (58 den.), Amsterdam 208.05 (208.125), Bruselj 72.30 (72.29 den.), Kopenhagen 138.60 (138.55).

Dunaj. Devize: Belgrad 12.46, Kodani 189.05, London 34.47, Newyork 709.60, Pariz 27.81, Varšava 78.97. Valute: francoski frank 27.86, lira 32.72, dinar 12.4325, češkoslovaška krona 20.985.

Praga. Devize: Lira 155.57, Zagreb 59.225, Pariz 131.80, London 163.40.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Ljubljana. 7% invest. posoj. 85—86, vojna odškodnina 344—346, zastavni listi 20—22, kom. zadolžnice 20—22, Celjska 195—197, Ljublj. kreditna 150 den., Merkantila 99—100, Praštediona 850 d., Kred. zavod 160—170, Strojne 85 den., Trbovlje 415 bl., Vevče 120 den., Slavnica 55—65, Sešir 104 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 86.75—87.50, vojna odškodnina 345.50—346, Hrv. esk. 104.50—105, Kred. 93—95, Hipobanka 64.50—65, Jugobanka 104—104.50, Praštediona 850—855, Ljublj. kreditna 150—153, Drava 480 den., Isis 45—46, Seferana 470—480, Gutmann 265—267.50, Slavex 161 den., Slavonija 28—31, Trbovlje 408—410, Vevče 130—135.

Dunaj. Podon-savska-jadrana. 81.60, Alpine 43.20, Greinitz 6.70, Kranjska industrijska 48.75, Trbovlje 50.85, Hrv. esk. 13.40, Leykam 12.75, Hipobanka 8.10, Avstr. Tvornice za dušik 32.10, Mundus 149, Slavex 14, Slavonija 370.

BLAGO.

Ljubljana. Smreka, jelka: hodi 4 m I., II., mon'e 180—210, hodi od 4 m naprej 220—250, brzozavni drogi 200—260, bordonali merkantilni 260—320, trami merkantilni 200—250, škorote 10 mm podmerne 560—580; bukev: deske plohi naravn, ostrorobi 600—900 (I. 900, II. 600, I., II., III. mon'e 570), deske plohi parjeni, neobrobjeni 580—880, deske plohi parjeni, ostrorobi 700—1150, frizi parjeni 600—800, hodi I. 225—250, hodi I., II. 170—200; hrast: hodi I. 600—1000, hodi I., II. 350—450, frizi 800—1200; železniški pragi (2.00 m, 14x24); bukovci 25—33, hrastovi 45—55; ogelje: bukovci za 100 kg 80—95 (vse franko vagon nakl. postaja).

Žito: Pšenica bačka 75 kg, 2—3% 355—365, oves bački 235—240, oves bosanski orig. 225—230, kuruza bačka 210—215 (franko vagon (pariteta) Ljubljana).

Tendenco za les čvrsta, za deželne pridelke mlačna; zaključki les 4 vagona.

Svetovna marka Cendré de Rouge mandarine Bourjois — Paris

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 23. marca 1927.

Višina barometra 308.8 m

Opazovanja	Barometer	Temperatura v C°	Rel. vlaga v %	Veter in brzina v m	Oblačnost 0—10	Vrsta padavin		Najvišja temp.	Najnižja temp.
						ob opazovanju	v mm 6h		
Ljubljana (dvorec)	7	765.1	3.4	80	NE 3	0		15.6	3.2
	8	765.0	4.5	78	NE 3	0			
	14	760.5	14.8	41	SW 6	9			
	21	758.5	8.9	57	SW 4	1			
Maribor		763.1	9.0	71	E 7	0		20	7
Zagreb		763.2	7.0	74	WSW 5	0		20	6
Belgrad	8	763.5	11.0	63	SE 1.5	0		20	6
Sarajevo		765.3	7.0	52	E 3	0		19	3
Skopje		765.4	8.0	73	mirno	0		19	0
Dubrovnik		766.0	9.0	58	E 0.5	0			
Split		765.3	10.0	62	W 0.5	0	m. mirno	18	9
Praga	7	762.5	5.0	SW 1.5	5			21	5

Najvišje temperature veljajo za prejšnji dan, razven ljubljanske.

Barometer je reduciran na morsk gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

Dunajska vremenska napoved za četrtke, dne 24. marca: Spremenljivo.

Povpr. barometer nižji kot včeraj za 5.7 mm.

Češkoslovaškega vizuma

ne potrebujete, ako potujete na velesejem v Prago, ki se vrši od 20. do 27. marca 1927. Polovična vožnja na železnici. Legitimacije se dobijo: pri Češkoslovaškem konzulatu, Brež št. 8, in za stopniku Matelič & Co., Ljubljana, Kongresni trg 3

Sir H. Rider Haggard:

144

Hči cesarja Montezume.

Zgodovinska povest.

Iz angleščine prevel Jos. Poljanec

»Govori,« sem ji rekel. »Kje pa si, Otomi?«
»Tukaj zraven Tebe. Nimam počitka, zavoljo tega sem sedla. Poslušaj. Srečala sva se pred mnogimi, mnogo leti, ko te je Guatemok pripeljal iz Tobaska. Oj, dobro se spominjam, ko sem te prvokrat videla, Tjula, na dvoru mojega očeta Montezume v Čapaltepeku. Ljubila sem te takrat, kakor sem te ljubila vse izza tedaj. Jaz vsaj nisem zašla za tujimi bogovi,« in bridko se je zasmejala.

»Čemu govoriš o teh rečeh, Otomi?« sem jo vprašal.

»Ker me je ravno volja. Ali mi ne moreš odtrgati še eno uro svojega spanja, ko si jih odtrgal toliko? Spominjaš se, kako si me preziral — oh! Misliha sem, da bom umrla od sramote, ko si mi potem, ko sem dosegla, da sem postala tvoja žena, žena boga Tezkatlipoke, povedal o dekletu onstran morja, o tisti Liliji, ki je njen prstan še sedaj na tvojem prstu. Ampak preživela sem vse in te ljubila še bolj zavoljo tvoje poštenosti; ostalo ti je vse znano. Priobčila sem si tebe, ker sem bila vrla in pogumna, in sem se vlegla poleg tebe na žrtvenik, kjer si me poljubil in mi rekel, da me ljubiš. Ampak ti me nisi nikdar ljubil, nikdar v resnici, in ves čas si mislil na tisto Lilijo. To sem vedela že takrat, kakor vem sedaj, dasi sem skušala prevariti samo sebe. Tiste čase sem bila

lepa, in to je že nekaj za moškega. Bila sem zvesta, in to je še več, in enkrat, dvakrat si mislil, da me ljubiš. Sedaj si želim, da bi bili tisti Tjuli prišli uro pozneje in da bi bila skupaj umrla na žrtveniku; to se pravi, želim to zavoljo sebe, ne zavoljo tebe. Rešila sva se in pričel se je veliki boj. Tedaj sem ti povedala, da razumem vse. Poljubil si me bil na žrtveniku, ampak v tistem trenutku si bil takorekoč že kakor mrtve; ko si se vrnil v življenje, je bilo drugače. Toda sreča ti je vzela igro iz rok in poročil si me, in mi prisegel in to prisego si zvesto držal. Poročil si me, ampak nisi vedel, koga si poročil; menil si, da sem bila lepa in mila in zvesta in kakršna sem že bila, nisi pa razumel, da sem bila daleč od tebe, da sem bila še vedno divjakinja, kakor so bili moji očetje. Menil si, da sem se priučila tvojemu načinu življenja, morebiti si celo mislil, da sem čistila tvojega Boga, kar sem zavoljo tebe tudi skušala; ampak ves čas sem živela po načinu svojega ljudstva in nisem mogla dočela pozabiti svojih bogov; ali vsaj oni niso pustili, da bi jim ušla jaz, njihova služabnica. Leta in leta sem jih odrivala od sebe, ampak naposled so bili maščevani in moje srce me je prevladalo, ali bolje rečeno, oni so me prevladali, zakaj nisem se zavedala, kaj sem delala pred nekoliko nočmi, ko sem obhajala žrtvovanje Huicelkotlu in si me ti videl pri naših starodavnih obredih.

»Vsa ta leta si mi bil zvest in jaz sem ti rodila otroke, katere si ljubil; ampak ljubil si jih zavoljo njih, ne zavoljo mene; da, v svojem srcu si celo sovražil indijansko kri, ki je bila v njihovih žilah pomešana s tvojo. Tudi mene si ljubil na gotov način in ta tvoja polovična ljubezen me je malone tirala v blaznost; in tako ljubezen, kakršna je bila, je zamrla,

ko si me videl zamaknjeno in sem tam na piramidi obhajala obrede svojih očetov, in spoznal si v meni, kar sem, divjakinja. Sedaj so mrtvi otroci, ki so naju vezali — drug za drugim so pomrli na en ali drug način, zakaj nad nje je prišlo prokletstvo, ki zasleduje mojo kri — in ž njimi je umrla tudi tvoja ljubezen do mene. Samo jaz sem ostala živa, spomenik minulih dni, in jaz tudi umrjem.«

»Ne, bodi tiho; poslušaj me, zakaj moj čas je kratek. Ko si mi velel, naj te ne imenujem več moža, tedaj sem vedela, da je prišel konec. Ubogam te, odrekam se ti, ti nisi več moj mož in jaz bom kmalu nehala biti tvoja žena; vzlic temu, Tjule, te prosim, poslušaj me. V tvoji tugi se ti dozdeva, da je tvojih dni konec in da ni več sreče za tebe. Ni tako. Ti si še možak v začetku srednje starosti, čvrst si še in čil. Rešil se boš iz te uničene dežele in kadar si otreseš njen prah s svojih nog, bo padlo od tebe prokletstvo, ki je nad njo. Vrnil se boš v svoj domači kraj in tam najdeš njo, ki toliko let čaka tvojega prihoda. Tam ti postane ona divjakinja, ki ti je bila družica, kneginja padle cesarske rodovine, zgolj fantastičen spomin, in vsa ta čudna, dogodkov toli polna leta ti bodo samo kot polnočne sanje. Samo tvoja ljubezen do mrtvih otrok bo vedno živela. nje boš moral vedno ljubiti ponoči in podnevi, in hrepenenje po njih, tisto hrepenenje po mrtvih, od katerega ni nič strašnejšega, ti bo sledilo do groba; in jaz sem vesela, da bo tako, kajti jaz sem jim bila mati in ž njimi boš moral tudi nekoliko misliti name. Samo toliko mi je prepuščila Lilija in samo v tem bom zmagala nad njo, zakaj vedi, Tjule, noben njen otrok ne bo živel, da bi oropal tvoje srce spomina na one, ki sem ti jih jaz dala.

Priporočamo »Cirilove knjižnice« v Mariboru: 8. zvezek: Oracy Dušica. Roman. I. del. 16 Din. 9. zvezek: Conan Doyle: V libijski puščavi. Roman. 12 Din. 10. zvezek: Barnett: Živ pokopan. Povest. 8 Din. 11. zvezek: Camelli: Izpoved socialist (Od socialističnega do duhovnika). 16 Din. 12. zvezek: E. Lešnik: Sumi, šumi Drava. Črtice iz mariborske zgodovine. 5 Din. 14. zvezek: Ljubša: Slovenske gorice. 7 Din. KOL.

Najboljši šivalni in pletilni stroji

Je edino je GRITZER in
ASLER na dom, obrt in
industrijo v vseh
opremah
Istotam švicarski
pletilni stroj
DUBIED

Pouk v voženju brezplačen.
Večletna garancija. Nizke
cene tudi na obroke.
Josip Petelin,
Ljubljana
blizu Prešernovega spom.

ma enako močnima nasprotnikoma, ki sta sposobna podati prav zanimivo igro.

V nedeljo igrajo v I. kolu prvenstva ljubljanskih prvorazrednih Hermes in Jadran ter Ilirija in Slovan, dopoldne ob 10 pa drugorazredna dvojica Slavija in Krokovo.

SPORTNI DOGODKI

V rugbyju je premagala Škotska Anglijo 21 : 13; gledavcev je bilo 85.000; tekma se je vršila v Edinburgu na Škotskem.

Priznani so Paddockov rekord 250 m v 27.6. — Hahn je tekel 1 miljo v 4 : 12.2, Wide v 4 : 12.8; Wide 1.75 milje v 7 : 53.2, 3000 m v 8 : 22.4. Vse to v halli; drugi in tretji uspeh je boljši kot dosedanj Nurmijev čas, prvemu pa manjka samo 0.2 sek. do Nurmijevega časa. — Fince Malki je skočil v daljavo brez zaleta 3.25 m, Fince Rantavuori 3.22, v višino brez zaleta pa Rantavuori 1.57 m.

Ta teden poskušajo dunajski atleti dviganje roč od tal, do vzravnane križi. Dovoljen je samo nadprijem, palca ne smeš podvihati. Drog ročke ne sme biti od tal več oddaljen kot 20 cm. Svetovni amaterski rekord z levico ima Francoz Duchateau 173 kg, z desnico Francoz Hobanks 186.5 kg, z obema rokama Rigoulot 263 kg; profesionalni enoročni rekord ima Cadine s 193.5 kg, obojoročni Rigoulot z 282.5 kg. Vsi so Francozi, in se ta vrsta sporta tudi skoraj izključno le na Francoskem goji.

Rademacher je plaval 200 m v 2 : 48; gosposodična Baron 400 m prsno pa v 3 : 18.2.

Tudi Portugalci so preleteli Atlantik, a na daljši progi kot Pineda. Italijani o tem bolj malo pišejo. Pinedo je prispel preko notranje Južne Amerike v Pará ob izlizu Amazonke.

SMUČANJE PO SUHEM.

Zimski sport se poslavlja. Izletišča smučarjev bo namesto snega pokrival kmalu travnat prt. Ali ni za sneg nobenega nadomestila? V Londonu so ga iskali in so ga našli; umeten sneg so napravili, 65 odstotkov iz sode, 35 odstotkov iz drugih kemikalij. Uredili so smučarsko šolo v velikanski kleti in so pokrili tla s plastjo novega preparata, šest do osem centimetrov na debelo. Ne samo po ravnem moreš smučati, tudi skoke lahko delaš. Kajti v kleti je majhen grič, debele preproge pogrnejo po njem, da ne zdrkne »snega« na tla. Velika londonska prodaivalna smučarskega blaga je vso to napravo zgradila, nastavila je dva učitelja, in sta v tisoč urah izvežbala nad 300 učencev in toliko, da so dobro pripravljeni za nadaljnje treniranje. Sedaj hočejo zgraditi celo sneženo palačo. Seveda tako smučanje ne more nadomestiti pravega smučanja, a je vseeno zelo važno kot priprava za treniranje, zlasti v krajih, ki so dolgo časa brez snega. Samo eno bo še treba ugotoviti; namreč, če prašenje preparata ne bo imelo za organizem kvarljivih, zdravstvenih posledic.

Angleži so glede snega še dosti na slabšem kot naši smučarji. Kljub severnejši legi izgine namreč na Angleskem sneg dosti preje kot pri nas. Takih visokih planot kot Jelovica ali Velika planina na Angleskem sploh ni; najvišji vrhovi dosežejo komaj 1000 m, eden na Škotskem 1300 metrov.

WIDE DELA SVETOVNE REKORDE.

V Filadelfiji so tekmovali v teku na daljše razdalje, v halli. Šved Edvin Wide je zboljšal dva Nurmijeva svetovna rekorda; 1 in tri četrtine angl. milje je tekel v 7 : 53.2, 3000 m pa v 8 : 22.4. Nepazljivost onih, ki so merili čas, je bila kriva, da niso registrirali tudi svetovnega rekorda na 1 in sedem osem milje. Nasprotno je pa pri neki prejšnji tekmi Wide 1 miljo slabše tekel kot Hahn, ki je porabil za njo 4 : 12.2. Wide ni runda pravilno štel in je končni špurt napačno nastavljal.

»Voss. Zeitung« piše o prvih dveh rekordih: »Čas Wideja je prav izbornen in dokazuje, da je sleteči Šved v najboljši formi. Če ga Amerikanci dotedaj ne bodo diskvalificirali, se bo revanširal tudi za poraz na 1 miljo. Amerikanci so posebne vrste sportniki. Vsak Amerikanec jim je čist amater, dočim je vsak v Ameriki gostujoči inozemec, ki ima uspehe, takoj osumljen, da je profesional.

MEDNARODNI TENIŠKI KONGRES.

V petek je zboroval kongres tenisa v Parizu. Po 13 letih so bili na njem prvič spet Nemci navzoči. Zastopnike so poslale Zedinjene države, Francija, Anglija, Avstrija, Jugoslavija, Ogrska, Švica, Češkoslovaška, Španska, Grška itd. Zborovali so v veliki sejni dvorani Francoskega avtomobilnega kluba. Po prečitanem letnem poročilu so delili glasove; nemška zveza tenisa jih je dobila pet, Chile in Mehika po en glas. Posle vođeča komisija bo vprašanje glasov posameznih dežel tekom leta še enkrat premostrila. Glede žoge so sklenili, da se mora odskočna višina omejiti in da mora biti žoga zunaj gladka in brez živa. Sprejeli so predloge Anglije glede spremembe pravil igranja. Mnenje o razmerju do olimpijskega odbora je bilo različno. Slednjič so se na predlog Anglije domenili tako, da ostane tenis v programu olimpijskih iger, če bo olimpijski odbor upošteval želje teniske zveze. Če se ne bi pobotali, bo priredila za nadomestilo Hollandija leta 1928. oficijelno priznane prvenstvene tekme. Glede vprašanja amaterstva je ostalo splošno vse tako kot je bilo prej. Anglija in Amerika sta prišli z velikimi spreminjalnimi predlogi, pa nista uspeli.

Prihodnji kongres se bo vršil 15. marca 1928., spet v Parizu.

Naznanila

Zadruga sobo-črkoslikarjev, pleskarjev in ličarjev s sedežem v Ljubljani naznanja, da se vrše redne pomočniške preizkušnje v teku meseca aprila. Interesenti naj vložijo koleka prosto prošnjo do 10. aprila pri načelniku g. Štefanu Špetiču, Rimška cesta 16.

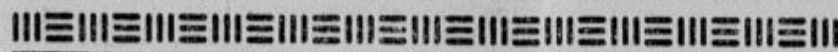
Nikake posredovalne prodaje! Iz tovarne naravnost k Vam!

Vabimo Vas, da si ogledate našo zalogo
pomladne moške konfekcije
kakor tudi oblek za dijake in otroke.
Ne dajemo na obroke!

Pač pa smo posebno ceni in solidni!

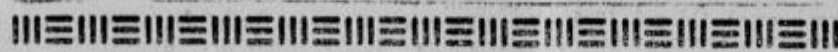
Mehanična tovarna oblek d. d.

podružnica Ljubljana, Mestni trg št. 5

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščemo

PRODAJALKA

mešane stroke želi mesto izpremeniti. — Najraje gre na deželo. — Ponudbe na upravo lista pod št. 2163.

Šofer z dobrimi spričevali in pošten, išče mesto. Nastop s 15. aprilom. — Ponudbe upravi lista pod št. 2204.

KUHARICA

vajena vsakega dela, želi službo v župnišču. — Naslov pove župnišče Dev. Mar. v Pušavi, p. Sv. Lovrenc na Pohorju.

Proste službe

Učenec z mešč. šol. izobrazbo dveh razredov se sprejme v trgovino z mešan blagom na deželi v prometnem kraju. — Istotam se sprejme učenec, močan, z dobrim ljudsko-šolskim izpričevalom v umetni mlini. — Ponudbe je poslati na upravnništvo »Slovenca« pod št. 2201.

V našem

Posestvo veliko, se bolezni v najem z inventarjem vred, ¼ ure nad Trbovljami, za 10 let pod ugodnimi pogoji. Na posestvu je že hmelj, ter se ga še lahko nasadi do 8000; goveje živine se redi najmanj 15 do 20 glav. — Ponudbe pod: »Ugodna prilika št. 2214« upravi »Slovenca«.

Stanovanja

Meblovano SOBO svetlo, išče gospodično-obrtnica. — Ponudbe z navedbo cene na upravo lista pod »Svetla soba«.

Nagrade 100 D

dnevno lahko vsak (-a) dobi. Pišite in priložite znamko 2 Din. J. OTRIN — Rovie, Logatec. 2200

Fižol

nizke in visoke vrste dajemo v vzgojo. Oddajamo najmanj 10 kg od posamezne vrste. Ceno pridelku določimo že vnaprej. Oddajamo pa tudi raznovrstne vrste, katerih pridelek prevzamemo jeseni po dnevni ceni **Sever & Komp.** Ljubljana, Wolfova ulica 12

Kašo. ješprenj, ajdovo moko vedno svežo odda a na debelo veletrgovina **A. VOLK, LJUBLJANA** Res Jeva cesta št. 24.

Stavbno podjetje **ACCETTO & drugovi** družba z o. z. Maribor, Franciškan. ul.

Sadno drevje! Prvovrstne JABLANE in HRUSKE oddaja drevnica **STOPAR** - Velenje.

Klavir dobro ohranjen, je na prodaj v št. Rupertu pri Mokronogu. Cena se izve pri Meksu KURENT, obč. tajniku istotam.

Inserirajte v „Slovenca“!

Plaša obrt

D. M. C. Največja zaloga. **SARAJEVO**, Prestolonaslednika Petra 26. 2189

KLISARNA

IZVRŠUJE TOČNO ENOBARVNE
IN VEČBARVNE FOTOTIPIJE
ANTOTIPIJE-KOMBINIRANE
KLISEJE ZA NAVADEN
IN NAJFINEŠI PAPIR
KLISEJE PO RISBAH
PERORISIH IN SLIKAH-ROKOPISIH
FOTOGRAFIJAH
ZA RAZGLEDNICE-DALJE
REKLAM.
VINJETE
SLIKE
ITD.

TRGOVAŠKA
POSLOVANJSKA
V. LJUBLJANA

ZAVID SV. STANISLAVA V ŠT. VIDU NAD LJUBLJANO sporoča bridko vest, da je Vsemogočni poklical k Sebi svojega zvestega služabnika

prof. Josipa Prešerna

ki je dne 23. marca 1927 po dolgi in hudi bolezni, večkrat previden s sv. zakramenti za umirajočce, vrnil svojo dušo Stvarniku.

Blagega gospoda profesorja priporočamo v memento. Pogreb bo v petek 25. marca popoldne ob 3. uri iz zavoda sv. Stanislava na šentviško pokopališče.

Sv. maša zadušnica bo v soboto 26. marca ob 8. uri v zavodu sv. Stanislava.

Šent Vid nad Ljubljano, dne 23. marca 1927.

Cene našim časopisom.

Naročnina našim časopisom ostane za leto 1927 nespremenjena.

»SLOVENE« dnevna izdaja:

za vse kraje v Jugoslaviji:

za en mesec Din 20.—;

za četrtletje Din 60.—;

za pol leta Din 120.—.

Za inozemstvo:

a) Anglija s kolonijami, Italija, Nizozemska, Švica in Amerika za en mesec Din 35.—;

b) ostalo inozemstvo Din 30 Din.

Nedeljska izdaja:

za Jugoslavijo celoletno Din 80.—;

za inozemstvo celoletno Din 100.—.

»DOMOLJUB«:

za Jugoslavijo celoletno Din 38.—;

za inozemstvo celoletno Din 60.—.

Kdor plača manjši znesek, se vzame isti račun oziroma vpiše za krajšo dobo.

Pozor!

Vojaške potrebščine, kakor tudi oficirsko in orožniško suknjo in kamgarn kupite

na ceneje in najboljše pri Simonu Klimaneku Ljubljana, Šelenburgova 6

Špecerijska trgovina

C. KNEZ

Celje, Glavni trg št. 10

kupuje vse deželne pridelke kakor:

fižol, kumno, jancež, kuhano maslo, vosek, strd, orehe, suhe gobe itd. po najvišji cenli.

SVETUJEMO VAM

da si naročite

PUCH-KOLO

ki je najboljši!

Dobi se po solidni ceni in tudi na obroke le pri trdki

IGN. VOK, LJUBLJANA,

Tavčarjeva ulica št. 7

Najboljši in najekonomičnejši
Elektromotorji
iz znanih čeških tvornic

Škodovih Zavodov v Plzinju

se nahajajo v velikosti 1/4 KS do 30 KS stalno v naši zalogi v Ljubljani. Obrnite se na

Civ. inž. M. A. Štebi, Ljubljana

Šelenburgova 7 Telefon 2966

Širojni inženjer.

z večletno prakso, ki se hoče izobraziti v bombajni tekstilni stroki, bi mogel za polletno šolanje v inozemstvu dobiti manjšo stipendijo. Reflektanti naj pošljejo prijavo s točnim podatki Ljublj. inženjski zbornici.

ŽIVINOREJCI!

Ali je »DISTOL« drag?

Ni! koji za ovce od 25 kg žive teže je trebe skupno le tri male kapsule, to pa stane samo 10 in pol dinarja!

Od ministrstva za narod. zdravje predpisane cene.
mala kapsula (za ovce) . . . Din 3.50
velika kapsula (za govedo) . . . Din 10.50

Dobivajo se v lekarnah.

Jemljite samo one kapsule, na katerih je utisnjena beseda »DISTOL«, ker samo tak je pravi »Distol«, ki sigurno učinkuje, in to še celo pri govedih, ki je že zapisano poginu. — V lastnem interesu uporabljajte predpisane doze in ne kupite potvorb. »KASTEL« D. D., KARLOVAC.

Priporoča se MAST

znamke J. P.

lastni izdelek trvdke

Evald Popovič, Ljubljana

Cena nizka, blago izborno.

Razpošilja se v sodih po 50, 100 in 200 kg.

PREKAJENO MESO

vedno v zalogi, po izvanredno nizki ceni.